

POLITIŠKOS ŽINIOS.

JUNGŲ VALSTIJOS.

Denverio atsibuvo generališkoji demokratų partijos konvencija, kurioje likosi galutinai įsirišti kandidatai partijos ateinančioms rinkimams. Kandidatų ant prezidento išrinko Bryaną, kuris jau ketis kurtis buvęs kandidatu, bet jo neišrinko. Ar šiame karte jam pasiseks geriau, pirm laiko negalima įspėti.

Nesutikimai Amerikos su Venesuelos respublika dar neįsidio. Diplomatiškieji susinešimai dar vis pertraukti. Augščiausias Venesuelos teismas uždėjo baudą 5 milijonų dolerių ant susitvėrusios is amerikoniškų kapitalistų Asfalto kompanijos. Už tą kompaniją stoja Amerika ir dėl jos užgimė nesutikimai.

Terp Amerikoniškųjų kareivių ant Filipinų salų siaučia cholera, bet dabar, kaip garsina laikraščiai, liga eina silpnyn, ją pasisekė apribuoti, neišleisti iš provincijos Panyasman.

PIETINĖ AMERIKA.

Pietinė Ameriko, respublikų Paragvajų užgimė revoliucija. Mieste Asuncion ant gavių kelias dienas traukėsi musiai, kuriuose parąvo ne mažai žmonių. Skaitlių vien užmuštų paduoda su viršum ant 500 vyvų. Revoliucionieriai vienok pasiekė viršų, jie išvėrtė senąjį randą. Respublikos prezidentui pagarsino buvusį jos viceprezidentą Dr. Naveiro. Buvę ministrai pasilėpė svetimos ambasadose, kur jų revoliucionieriai negali pasiekti.

MASKOLIJA.

Maskoliškoji duma ir viešpatystės taryba negalėjo susitaikyti biudžeto reikalavimams, todėl jis neįtvirtintas. Tokiu būdu randas turės pasinaudoti iš biudžeto pereinamųjų metų. Viešpatystės taryba pareiškė sanvartę paskyrė 10 milijonų rublių dirbiniumi naujų kariškių laivų, bet duma viešpatystės tarybos užgimimą atmetė. Taigi ir tame randas galės naudotis iš pernykčio biudžeto. Pernai girdimui naujų kariškių laivų buvo paskirta 36 milijonai rublių. Tokiu būdu randas, turėdamas tiesą naudotis iš didesnių kreditų, gali iš dūmos užgimimų nieko nedaryti ir išstiro jam ne užgimimų biudžeto reikalinga duma, bet ji jam reikalinga vien išgimimui užbrėžtinės paskolos, kadangi be dūmos pfitarimo jau užbrėžtinę bankieriai carui randui neskolina pinigų. Rods galėtų dar randas ir be dūmos užtraukti paskolą namieje, bet kad čia pinigų nėra, didžiurčiai savo pinigus suirėdus laikuose perkėlė į užbrėžtinę bankus, tai maža viltskad kad randas randa namieje tiek pinigų, kiek jų reikia uždengimui išdo nepritekliaus. Ant galo kiekviena nauja paskola, ar ji užtraukia namieje, ar užbrėžtinę, mažina Maskolijos kreditingumą, o ji ir teip skolose paskendusi. Juo skolas didesnis, juo daugiau reikia palučenoms mokėti; didelę surinkimų dalį reikia apversti vien palučenoms, pakeliami krašto lieka vis mažiau pinigų. Maskolija, vietoj kilti ekonomiskai, puola vis žemyn. Išdo surinkimai mažinasi, žmonės puola vis į didesnę vargą. Iš suvargusių žmonių nesiduoda mokesčiai daugiau surinkti. Tokiose sanlygose carui randui nelengva gaut naują paskolą užbrėžtinę, o jau be pritarimo tautos atstovų nieks neduoda ant didžiųjų palučenų. Caras ant sosto lakosi vien su kariūnėms pagelba, bet ir kariūnėms ne visada bus ištikima, nes kariūniai jau renkasi iš tų pačių valdžios suvaržytų gyventojų. Sostas gali griuti, o tasyk tauta gali atmeti be jos pritarimo valdžios užtrauktas skolas. To ir bijosi užbrėžtinę pinigų ir be dūmos pinigų ne skolina.

Tuom tarpu tikros tvarkos ir ramumo Maskolijoje visgi nėra. Randui neva pasisekė ant žmonių viršų paimti, bet toks ramumas negali ilgai trauktiesi, kol tauta gyvuoja; toks ramumas yra ta kapu ramumo. Kol žmonių reikalavimai

mai neužganėdinti, randas nors dar labiau siustų, nors dar daugiau pristatytų kalėjimų ir kartuvių, ilgai laikui žmonių negali nuraminti, nes tam reikia ištikro žmonių gerą daryti, o to, įgavę už daugiau galės biurokratai ir caras nemoka, ar gal ne nenori daryti. Juk šiandien, jeigu valdžiai gerai, tai žmonėms blogai, jeigu žmonėms geriau, tai randui ir carui blogiau. Sutaikyti žmonių reikalus su biurokratų saualia ne jokiu būdu negalima; čia turi ar viena, ar kita pusė nusilenkti, turi šino tuo užsiganėdinti. Bet Maskolijoje žmonės teip supančioti, kaip niekur kitur, jie neturi nieko išsivadėti, jie neturi nė ką žudyti, nes veik viskas jiems uždrausta, jiems leista vien valdžiai tarnauti, nors iš jos naudos negali sulaukti. Tokios sanlygos todėl negali ilgai trauktiesi, jos niekada žmonių ne nuramins.

Teisė, kartuvėms randui pasisekė žmonės šiek tiek nutildyti, bet ne visur. Smarkiausiai žmonės ir dabar nerimauja ant Kaukazo. Čia visur pilna kalnuose ginkluotų žmonių, jie nesidiro užpildinėti ant valdininkų ir rando pinigų net teip dideliuose miestuose kaip Tiflis; nudeda caro tarnus. Randas tuos būrius laiko plėšikais; bet nors tai būtų ir plėšikai, bet ir jie galėjo susiorganizuoti tik protestavimui prieš netikusį valdymo būdą. Kiekvienai organizacijai turi žmonės pritari, kitaip negalima juk žmonių pulkan sutraukti. Jeigu randui ilgai nepasiseks nuraminti Kaukazą, jo pavėkslą seks vėl ir kiti kraštai. Rūšies gims iš naujo ir teip bus tol, kol žmonės ant rando ne paims viršų.

Londono laikraštis "Chronicle" praneša, jog dar didesnius susitarimus Maskolijos su Anglija, caras rengiasi keliauti dar šią vasarą į Angliją. Kadangi vienok jau pirmutinis susitikimas Revelj Anglijos karaliaus su Maskolijos caru pakėlė dar labiau Vokietijos neužsitikėjimą, tai neramumui vokiečių caras mano ant jurių susitikti su Vokietijos cecoriu ir apkalbėti bent bėgančius politiskus abiejų kraštų prietikius.

PERSIJA.

5 d. liepos Persijos sostapielė, Teherane, kazokai vėl apsisoto prie angliskos ambasadės. Mat sachas kazokų pulkininką paskyrė neapbrėžtuotai valdonu savo sostapielę, tai jis ir elgiasi teip, kaip jam patinka. Dabar mat nori sumiti pasilėpusi angliskoj ambasadaj revoliucionierius, o angliskoj ambasadaj pasilėpė svarbiausieji. Anglijos ambasadorius sachui padavė protestą priešingą terptautiskoms teisėms kazokų pasielgimui ir pareikalavo, kad Teherano gubernatorius, pilname uniforme ateitų pas jį persiprašyti ir kazokus paimtų nuo angliskos ambasadės. Gubernatorius prisakė Teherane uždaryti visas pardavines. Maskoliskasis bankas nuo visų pramonininkų pareikalavo sugrąžinimo pinigų.

Prisakius sachui, Teherane ir kituose miestuose be teismo karia paimtus revoliucionierius. Mieste Hemadai likosi kareivių persiėdę pagautas vienas iš svarbesnių revoliucionierių vadovų, Soj-Ed-Chemal. Jį nugalėno ir Teheran, kur jis, be abejonės, bus pakartas. Sirase sachas kareiviai paėmė viršų ant revoliucionierių, bet Tabrise dar ant gatių traukiasi kruvini musiai. Nuolatai atsitinka kruvini susirėmimai visoj šiaurinėj Persijoje. Katra pusė galutinai paims viršų, dar dabar galima įspėti. Terp gyventojų vienok skaitliūs pritarę sachui, dėl jo žiaurių padavimų, mažinasi; dabar svarbiausiais jo palaikytojais yra maskoliskieji kazokai.

KOREA.

Korejoj ramumo dar vis nėra. Gyventojai dar vis priesinasi Japonijos įstatyti valdžiai. Musiai nuolatai atsitinka tarp sukilėlių Japonijos kariūnėms ir jos suorganizuotų policistų. Kas dieną užmuša vidutiniškai po 30 revoliucionierių. Japoniečiai tikisi už

vasarą galutinai nuraminti Koreją. Ar jie savo viltys ne apsiriks, nežinia. Maistai tie juk traukiasi nuo karo su Maskolija, nuo kada Korea pateko į japoniečių rankas. Japonijoj pasitraukė nuo vietų ministerija. Ar naujoji ves krašto politiką kitu keliu, teipgi nežinia.

IŠ LIETUVOS.

IS VILNIAUS.

Slonis dienomis iš Vilniaus kalėjimo nugalėjęs Peterburgą D. Srederą, kurs yra kaltinamas: už pasikėsinimą ant ministrų pirminko Stolyfino, kada jo vasarnyje buvo mesta bomba; už priklausymą prie maksimalistų partijos; už ginkluotą užpuolimą Peterburge spalio 14 d. ant Peterburgo muitinės izdininko padėjėjo, kada buvo iš jo atimta 400000 rub., ir už vedimą streikų Pagirų gelzkelio tarnaujančių Vilniuje.

Srederą veža Peterburgan; jo byla nagrinės berzelio 25 d. Peterburgo karo apskričio teismas.

Gegužės 24 d. Vilniaus teismo rūmai patvirtino mėnesinio lenkų laikraščio "Pobudka" pirmo numerio konfiskavimą. Atsakomasis redaktorius, Leonas Petrovskis, patrauktas atsakomybėn.

Gubernatorius leido Antanui Daugalai Vilniuje leisti naują lenkų kalboje dienraštį "Przegląd Wilenski".

Senovės kapus kasinėti leido šimmet cecoriaus archeologiskoj komisija mokslininkui L. Krzywickiui po visą Kauno guberniją ir V. Nagevičiui Telsių paviete.

Karo teismas ketino berzelio 3 d. Vilniuje teisti Lapicką ir kitus už ginklų gabenimą per sieną. Dėl neatvykimo liudininkų, teismas tolimesniam laikui atidedas.

Iš ministerijos yra įsakymas, kiek tik galima, varžyti įsteigimą privatistikų mokyklų. Vakarinių kursų mergaitėms, kurių kunigas Kukta yra prašęs, neleido. Leido tik "vakarines lekcijas" prie esamosios jau lietuvių dviklasinės mokyklos.

L. Mancevičius, mirdamas, paskyrė 50000 rub. stipendijoms, kuriomis galės naudotis vidurinių ir aukštesniųjų mokyklų mokiniai, Vilniaus ir Varšavos apygardose. Apšvietimo ministerija suskirstė tuos pinigus tokiu būdu: 20000 rub. paskyrė Varšavos mokslo apygardoje įtaisyti stipendijoms augstosios mokyklose; stipendijoms galės naudotis studentai iš vasaros vakarų krašto (Lietuvos), 30000 rub. gavo Vilniaus mokslo apygarda.

Ministerių taryba, gegužės 27 d., nagrinėjo kazių reikalavimą, sugrąžinti jiems Kražių (Raseinių pav.) buvusios bažnyčios žemę, 1902 metuose nuo jų atimtą ir pavestą Viešnių stačiatikių cerkvei valdyti. Ministerių taryba nusprendė carą melsti, idant leistų revoliucionierių vadovų, Soj-Ed-Chemal. Jį nugalėno ir Teheran, kur jis, be abejonės, bus pakartas. Sirase sachas kareiviai paėmė viršų ant revoliucionierių, bet Tabrise dar ant gatių traukiasi kruvini musiai. Nuolatai atsitinka kruvini susirėmimai visoj šiaurinėj Persijoje. Katra pusė galutinai paims viršų, dar dabar galima įspėti. Terp gyventojų vienok skaitliūs pritarę sachui, dėl jo žiaurių padavimų, mažinasi; dabar svarbiausiais jo palaikytojais yra maskoliskieji kazokai.

Rusų komisijonierių artelė neseniai susitvėrė Vilniuje, į kurią prisidėjo esą keletas lietuvių. Artelė suteikianti pirkėjams ir pardavėjams reikalingų žinių, kur kas geriau pirkties, ar parduoti. Kai kurie daiktai, ypač kai kurių fabrikų siuvasmosios mašinos, galima per juos pigiau nusipirkti.

Vilniaus žemės Banke pirmoji užstatytųjų namų licitacija jau pasibaigė. Antroji bus berzelio mėnesio gale. Tuojau po Sekminų prasidės užstatytosios žemės licitacija. Vilniaus gubernijos paskolintųjų ūkių ir dvarų pardavimas paskirtas 3 ir 5 berzelio dieną; Kauno gubernijos — 4, 5, 10 ir 11 berzelio dieną; Gardino

gubernijos — 11 berzelio. Antroji žemės licitacija Vilniaus gubernijos žemėms paskirta 26 berzelio dieną; Kauno ir Gardino gubernijos — 27 d. berzelio.

Neseniai Vilniaus miesto valdyba buvo nutarusi sumazinti duonos kainą. Dabar duonkepiai kreipėsi į miesto valdybą, prašydami nemažinti duonos kainos, nes miltai vėl esą pabrangė. Vilniuje už svarą juodosios duonos mokėjo 3½ kap., o pusbaltės 4½ kap. Dabar bus ½ kap. už svarą brangiau mokama.

Privatinėje Paulauskio gimnazijoje su teisėmis penktadienį prieš Sekmines buvo egzaminai 4 klasių mokinių. Iš 22 mokinių mitynijos deputatai "papiovė" 18! Privatinųjų mokyklų persėkiojimas aiškus.

IS KAUNO.

Kauno gubernatorius išsiuntinęs policijai paliepią konfiskuoti tas knygas, kurios pirm buvo leidžiamos pardavinėti, o dabar vyriausios knygos leidimo valdybos yra uždraustos.

Gegužės 15 dieną Kaune buvo nagrinėta byla Kuprėno, Plėtos ir Tvarskos, Ukmergės pav. taikintojų, kurie gyrėsi, jog anie visus žmones taikina ir darą tvarką. Ne vienam jie paliepė susitaikinti ir, žinoma, emė už savo darbą pinigų kaip nuo vienos, taip ir nuo kitos pusės, ir tuos pinigus pastatė ant vakarųjų pragerdė. Buvo tai kaimo jauni vaikinai, kurie, turėdami revolverius, siautė revoliucijos laikų, kaip mokojo. Lapkričio 15 dieną 1906 m. šie vyruklai buvo užpuole ant Viktoro Voitkevičiaus, buvusio kun. Radvilos medsgario ir gyvenusio viensėdijoj Juodgiriuose, Taurėnų valsčiaus. Užpuolimas buvo daromas tuo tikslu, kad nuo Voitkevičiaus atimti šaudyklę, revolverį ir patronus. Prie šio darbo buk apkaltinamuosius prikalbė du ukininku, Vincas Kiela ir Justinas Sadaunikas. Anuos trys vyrus buvo paskirtas ginti Kauno advok. Samojauskas, o Sadauninką ir Kielį gynė adv. Jonas Vileišis. Tvarskui pasisekė dar prieš teismą išbėgti. Kiti du, Kuprėnas ir Plėta, liko nubauti katorgon 5 metams, o abu du ukininku liko pateisinti.

Gegužės 16 d. dieną buvo nagrinėjama byla baigusio technikos mokyklą Vilniuje, Jono Laskauskio. Kaltinamas buvo už prakalbas Kovarskės, beto buvo policijos liudininkų nurodoma, kad neva jis ranką pridėjęs prie užmojimo urliadinko Kovarskės ir antstolio Oriado. Nubautas tvirtovėn ant pusantrų metų. Gynė VI. Stasinskis.

Gegužės 17 dieną buvo klausoma byla Stanislovo ir jo sūnaus Antano Didžiųjų, kaltinamų už prakalbas Andriuoniškyje ir Vištinuose. Gynė adv. Vrublevskis iš Vilniaus. Abudu kaltinamuoju pasmerkė ištėrimu Sibiran.

(Iš "V. Z.")

Kauno gubernatorius aplinkraščiu įsakė policijos viršininkams konfiskuoti visas rusiškas knygeles išleidimo: "Molodaja Rossija", "Novoje Tovarščestvo", "Don-skaja Reč" ir kitų tokių bendrovių, nes tos bendrovės esančios visos uždrauktos.

(Iš "V.")

IS SVĖKSŲ, Kauno gub.

Svėksnos parapijinė dviklasė mokykla yra įsteigta vietinio klebono, kun. Maciejovskio. Jis savo pinigais ir namų mokyklai išsenosios bažnyčios medžiagos turį pastatęs. Mokyklos namas turi artį 13 šėspėdžių sieksnių ilgio ir apie 8 šėp. sieksnių pločio; ir apie 10 pėdų angčio.

Mokyklos kambarys užima pirmą visą penkių sieksnių ilgio namo galą. To didelių langų duoda mokyklai gana daug šviesos; klaukpos geros. Kitas namo ga-

las per pusę perdalintas: nuo fronto kambarių, paskirtomis valandomis mergaitėms, lankančios mokyklą, yra mokomos siuvimo ir nėrimo.

Viršui namo yra keturi kambariai vaikams, kurie, negalėdami iš namų ateiti mokyklon, gali čia pati gyventi, ir už tai moka 2 rub. metams.

Už mokslo mokykloje kiekvienas turi mokėti 4 rublius metams, o už siuvimo ir nėrimo mokslo šimet yra paskirta mokėti po 5 rublius. Šimet mokyklą lankė arti 80 bernaičių ir mergaitių.

Kas truksa prie mokytojų algos nuo surenkamų už mokslo pinigų, užmoka klebonas. Klebonas ir kitus mokyklos reikalus savo pinigais aprūpina. Šių metų kovo mėnesį, per parapijos suigavienų balsu nutarta atmokėti klebonui arti dviejų tukstančių rublių, kuriuos jis buvo įdėjęs prie mokyklos namo statymo.

(Iš "V. Z.")

IS PANEVŽIO.

Dvarininkų arklų buvo parduoti apie 40, iš kurių aukso medalis gavo 7. Buvo dalijama sidabro, žalvario medalai, pagyrimai: apie tai čionai ir toliau neminėsiu, nes svarbesnis aukštas. Kai kurių arklų kaina buvo 400—500—700 rub. Uklininkų arklų buvo tik 16; jiems, vieton medalų, davė pinigais ir pagyrimo laktus; vienam 15 rub., kitiems po 10 ir po 5 rub.; iš viso už 13 arklų — 100 rub. Norėdami juos labiau prikrauti prie parodos, įsakė atvesti tuos arklus kitais metais. Vienam pasakė: "Tau paskyrėme 200 rub., iš kurių 10 rub. dabar gausi, o 10 gausi, atvedęs arklų kitais metais". Tas pats buvo pasakytas kitam, gavusiam 5 rub. Iš arklų labiau giriama "Arden" veislė, kuri reikia išplatinti, kaip naudingesnę už kitas.

Karvių, jaučių buvo holandų veislės: Dv. Venclavovičiaus 12, aukso med. gauta 7. Kaina jauč. 1 met. 4 mėn. 800 rub. Dv. Meistavičiaus teliukų 4. Kaina tel. 3 mėn. — 2½ mėn. po 70 rub. Gr. Keizerlingo 14, aukso med. gauta 2. Kaina jauč. 10 mėn. 250 rub., 1½ met. 400 rub. Gubernat. Veriovkino 3, aukso med. gauta 1. Kaina 4 metų 600 rub., 2 metų 300 rub. Dv. Kozakauskių 14, aukso med. gauta 1.

Dv. Karpio 9, aukso med. gauta 1. Kaina 1 m. 1 mėn. 400 rub., 8 mėn. 200 rub. Rosako "Algau", Bavarijos veislės, 11. Dv. Venclavovičiaus 12, aukso med. gauta 4. Veislė "Szyvc" (Sveicarija). Vienas jo jantis, pernai pirkta Sveicarijoje už 1200 rub. Dv. Komaro (Szyvc) 7, aukso med. gauta 1. Kaina 4 mėn. 120 rub.

Dar kiekvienas dvarininkas gavo po 11½ rub. tamams dovany. Per licitaciją vienam jaučini (1 metų ir kelių mėnesių) įvare ligi 783 rub. Uklininkų buvo tik viena karvė, kuri jau duodanti ligi 6 gorių pieno; kilusi iš Szyvc veislės; gavo žalvario medalį.

Iš karvių geriausios esančios "Szyvc" ir "Algau". Olandų veislė negera dėlto, kad jų pienas mažai grietinės turturi. Avys. Buvo 3 kurdikės (Rosako) sunkiomis uodegomis, kurioms esama po 200 svarų taukų ir 3 "Oxford" Venclavovičiaus, gana didelės, už kurių gerą vilną ir mėsą brangiai moka (sidabro med.). Buvo 5 narvės (klėtkos) vištų; minoriskos gavo aukso medalį. Buvo kalakutas ir trys šuonės.

Baltosios anglų veislės kiaulių pristatyta parodon vien tik dvar Venclavovičiaus apie 10 ir tik viena grietinė K. Venclavovičiaus, kiauless gavo du aukso medalii. Kaina 3½ mėn. — 35 rub., 4½ mėn. — 50 rub. Viena kiau-lė 2 met. 11 mėn. pirkta pernai už 300 rub., kurios parai 6 san-

Taip kalbėjo Venclavovičienė. Buvo daug plugų (6 rub. — 30 rub. — 46 rub.), žolė, javams pianti mašinų (130—190 rub.), torelkinių akėčių, amerikiečių plunksninių akėčių, kuliamų mašinų (viena garinė), grudams valyti mašinų (arų), mineralinėms trąšoms ir grudams sėti mašinų (145—165 rub.), geležinių grėbių (20 ligi 100 rub.), pluklas geležiai pianti (30 rub.), dezinfekcijai ir baltinui vaismedžių (50 — 65—19 rub.), separatoris, ir tt. Buvo karietų, pakinkų. Gavo po aukso medalį Koriavinas iš Rusijos, nežinomi meistrai iš Rygos už karietas; toliau, už pakinkus, grindis, separatorių "Alfa", plytomis ir stogadengtėmis dirbti mašina (75 rub.), Zavadzkius už plugus ir dar gal koks vienas.

Tautiškas parodos skyrius. Buvo gražių vilnų bei linų audėklų, išsiutų-išrašytų kilimų, meczginių, skarų, aprusų. Paskirta tik du aukso medalii: vienai mergaitėi Panevėžio parapijos, Kudlių sod, kitai Skapiškio parapijos; pinigais po 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 rub. išdalysa to skyriaus moterims apie 600 rub. Dar buvo Zikaro, kaipos skobėjo (skulptorio), — "Skauskas", 2 portretu, kaipio taptyto — "Petriukas" ir "Piesinys angliu iš noturos"; gavo 15 rub.

Iš javų buvo tik vasarinių kviečių ir ketveriopų bulvių dvar. Malinausko. Už bulves prof. Vilmano gautas aukso medalis. Dar buvo gražių išdirbinių: skrynėlių, dubenėlių (torėlių) Varšavos nebylių, sėklų rinkiniai, vyno, fotografijų ir šiaip jau mažesnių. Mačiau taip pat prietaisus bevielini (be dratų) telegrafui.

Keičią pažymėti, kad paraišai visur buvo vien lenkiškai, vien rusiškai, arba perpus mišryti. Pastebėjau tik vieną lietuvišką parąšį: ant lentos avių "Oxford". Visų kalbama, kad šimet paroda menkesnė buvusi už pernykštę. Paroda prasidėjo gegužės 25 d., sekmadienį po 12 val. Kareivių orkestra užgriežė rusų tautos himną; visi sustojė, nusiėmė kepures. Apie 6 val. vakare dvarininkas Ivanavičius perskaitė lietuviškai pranešimą apie ukio reikius. Išspradzius nurodė, kad visiems esą sunku, kad tarp dvarininkų ir ukininkų nebėsa vienybės. "Vienykimės!" — sako. Toliau nurodė ukio ratelių naudingumą, paminėjo, kaip pavyzdį, Poznaniaus, Galicijos, čekų ukininkų susidraugavimus, jų naudą, narių skaičių. Priminė vieną Belgijos darbininkų sąjungą, kuri prisidėjusi susidraugavimu 80 žmonių, o šiandien užaugusi į 24 tukst. narių ir parduodanti kasdien po 25 tukstančius kėpalėlių duonos. Į galą pasakė, kad lietuvių laikraščiai užsiėmę kurstytais, o vienas iš jų dagi prašęs, kad žmonės saugotųsi tokių draugijėlių. Taip pat pasakė: "Nemisykit, kad tik ponai, kaipio labiau apsišvietę, galės prigulėti prie draugijų, — galės ir ukininkai". Užbaigė tuo, kad Panevėžio valsčiaus ukininkai užsirašytų pas jį ant prašymo į gubernatorių, kad leistų įsteigti Panevėžyje ukio ratelį.

(Iš "V.")

Paroda buvo taip sau. Ponai ponomas ponus, ponai raiti jodinėjo, o sodietės su audeklais į tolimą kampą nukistos, murmėjo, kad nėsama teisybės, kad kitas ponas gavo už verslųkus ir viestas po keliolika diplomų, o sodietės arba nieko, arba po kelis rublius, o vargo ir išlaidų daugybę, kad tai jau paskutinė paroda, į kurią atvažiavusios, ir kitais metais nebevažiuosiančios.

A. P.

Bejieskant prilipytų parodos skelbimų, metėsi į akis popieris irgi prilipytas prie sienos. Žiūrui: "Sobolevas". Skelbiamas, kad gėnėrolas Sobolevas noris išpartuoti visus dvarus supirktuosius Panevėžio pavieto nuo dvarininko Juozapo Karpio, tai yra: Klovai-nius, Smilgius ir daug dar mažesnių dvarų. Noris parduoti iš

delias plotais, ar mažesniais, kiek kas panorėtų valakų, arba dešiminių pirkti. Parduodas jų banko skola ant išmokėjimo per kiek metų. Kad galėtų žmonės geriau susieiti su juomi, susikalbėti, įsipsigvenęs Panevėžyje iki liepos mėnesiui, daryti sąkalbos raštus su pirkėjais su notarijiniais užtvirtinimais. Gera proga žmonėms lengvu būdu nusipirkti žemės. Su mažu pinigų galima pirkti ir gyvendamas, mokėties, kaip ikišiol mokasi valstiečiai už padalytą žemę "vikupą".

Bet mažai kas težino tokias žinias, nes iš valstiečių retas tetėmija prilipytuosius popierius. Lairaščiuose toksai skelbimas jeigu ir tilpo, tai tik rusiškose. I lietuviškus Sobolevas, turbūt, nepadavė, o ir tuos mūsų valstiečiai kaip ir neskaity, todėl mes tankiai ir pražiopsome kokį gerą mums atsitikimą. Kitatus pagautina iš po mūsų nosies gerą kąsnį. Sobolevas, matyt, nori, kad čionykščiai žmonės pasinaudotų jo dvarais, prisipirktų, prasiplatintų susipaustieji su ganyklomis, su mišku.

Mes dejuojame, dusaujame, kaip broliai dalijasi, plėšosi į šmotelius nedidelę po tėvų palikusios žemės gabalėlį, o atsitikus progal daugiau prisipirkti — snaudžiame. Zemaite

(Iš "V. Z.")

IS ROZALIMO, Panevėžio pav.

Gegužės 27 d. sudėgė zakristijono ir bažnytinės skalbėjos gyvenimas. Zakristijonas šildė vaską žvakėmis lieti. Vaskas užsidegė ir liepsna puolė iš kamino per duris, prisitiko vortikliai liepsna, nuo vortinklių liepsna į šiaudinį stogą įkibo. Sudėgė skalbėjos ir zakristijono gėrybė ir parapijos namai. Vortinkliai neturto, bet sykin iš nešvarumo ženklas. Juos išvalius, ir atsargiau ir švariau yra.

T. A.

(Iš "V. Z.")

IS SMILGIŲ, Panevėžio pavieto.

Gegužės 19 d. tuoj po piet užtraukė ant mūsų didelę audrą. Debesiai ritoši nuo Rozalino Pušalotano. Ištko kart ir kruša, apimdama savimi 2 lig 3 viorstus. Iškritę ledai buvo valakiško riešučio didumo. Žemė nuo jų, jau audrai pasibaigus, kokį pusvalandį baltavo. Patvoriuose tokių ledų pusnį lig vakarui gulėjo.

Daugybė daržynių ta audra apvertė, langų išdaužė, žieminius javus kai kur tiesiog su žeme sumaišė. Dėlto priežasties vasarą sąėjimas labai pavėlavo mūsų krašte; kol atsės, krušos ir audros sunaikytus laukus, preis ir sekminės.

K. Morauckas.

("V. Z.")

IS JOSVAINIŲ, Kauno pav.

Aludės bus mumis visados pilnos, gerėjai eina su nuplyšusiomis rudinėmis, o aludininkai — ponais. Bemažko visos aludės turi savo kasdieninius "abonentus", nuolatinius lankytojus, kurie pavakariais ir traukia į "ramiąją vietelę" pasiūkėti. Tankiai melutės kalbos pasibaigia labai nemilia "tragedija" — uridininkas net šauda, kad net neperseina atsitiko: kaip tai neperseina E. aludė pradėjo mustis, pasipaimiojo uridininkas ir jį nabagą pradėjo bombarduoti buteliais, tada tas iššovė į duris, bet niekam nekludė. Tai mat, Josvainiečiai, prie ko priveda jūsų didis įsimylėjimas į alutį ir degtinę!

Kas visubauriausia, tai girtuokliavimas mūsų mergaičių (mat ir joms nabagėms užsiori gyvojo vandens). Nėra nieko bauriausio kaip matyti pavirtusią viduryje gatvės girtą moteriškę, o dar labiau mergaitę, "Lietuvos Žiedą", bet Josvainių blondinės ir brunetės vaisinga mus tokiomis "spektakliais". Taip, neseniai valčiaus teismas nagrinėjo 2 mergaičių bylą už koliojimą viena kitos. Buvo teisme ir daugybė liudininkų. Po teismo, pagal senojo papročio, ir

Jos nuėjo. biskp pagerti. Na ir pagėrė gi gerai! Ant rytojaus matyties buvo "fotografijos" purvynė; viena iš mergaičių išgėrė net iki saulės tekėjimui (nabagė, matyt, negalėjo pasikelti).

Paziūrėkime gi dabar, iš kur jos ima pinigų ant gėrimo? O jie labai lengvai joms prieina! Viena pavagia iš namų javų, kita kiaušinių, o trečia... nuo tvoros kaimyno kelinės (tiesa!) ir išmaino pas žydą ant degtinės, ar alaus.

Mergaitės, mergaitės, atsiminkit, kas esat!

Gana šiam kartui!

Snipstukas.

(Iš "V. Z.")

IS KURKLIŲ.

Ukmergės pav.

Skaitant laikraščius, tankiai užėmė mokytojų skundus apie mažinimą jiems ir taip nedidelės algos. Kurkliaičiai tame teipės neatsiliko. Taip, per sveiką mokytojų algą numazino ant arti 150 rub. Atvažiavęs naujai paskirtas mokytojas manė, kad valstiečiai susipirė ir sugrąžis jam atsiimtą algą. Bet kur čia tau? Per pastutę valstiečių sveiką mokytojų užsiminus algą, tuoj iš vieno, kito kampo atsiliepė balsai: da jam neuženka 15 rub. ant mėnesio? Tegul pasijieško sau daugiau! Mės mokam tik už žiemės laiką, nes vasarą nemokina ir tt. Taip, gerbiamieji tautiečiai, mokate mokytojų tik už žiemės laiką, o vasarą atėjus, gali kartu su avelėms žolėlių pakimst; jeigu tas negerai, tai tegul eina kiaušius ganyt, gaus skystos bulvieneš! Nieko per sveiką nepes, mokytojas išėjo sau, o valstiečiai net iki saulės užtekant "knaipavos".

T. V.—lis.

(Iš "V. Z.")

IS SIAULIŲ.

Brėdžių sodinje sudėję 14 uklinių triobų. Klėtyje beuiegos 90 metų senolis, V. Andraitis, irgi žuvo liepos mėn. Nuostolis apskaitomas į 15 tukstą rub. Spėjama, jog gaisro priežastis — tai vaikų papirpusių rukymas. Triobos buvo apdaustos nuo ugnies.

(Iš "V. Z.")

IS GRUŽDŽIŲ.

Siaulių pav.

Baudžiavos laikų grafas Zubov pavadė valstiečiams didelį mūrą namų supilimui javų, kuris pastatytas prie pat Gruždžių dvaro. Vėliau šį dvarą gr. Zubov pardavė dvarininkui Nariskiniui, kuris tuojau padavė teisman valstiečiams Piktūzių ir Verbūnų bendrovę: kad jie nusinesintų "magaziną" šiuo visais grūdais į kitą vietą. Po ilgų teismo nagrinėjimų, 20 metų atgal Senatas galutinai nutarė magaziną iš pono akių atsiimti ir grūdus išsiųsti, bet nelengva valdininkams tokį nutarimą pildyti, nes magazinas mūro ir niekas jo negrauna. Todėl ši byla tęsėsi iki šiam laikui. 1905 m. buvo paskirta licitacija parduoti visus grūdus ir magaziną. Paskirton dienon atvažiavo mašalka, pavieto viršininkas, žemiečių viršininkas ir antstolis su sargybiniais, bet nieko nepardarę, grįžo namon. Atvažiavusieji pirkliai buvo valstiečių įbauginai. Ką tik per sveiką išrinko 2 įgaliojinius dēlei vedimo tolesnės bylos, kaip atsiimti valdžia apskelbimą, jog vėl licitacija paskirta berželio 3 ir liepos 15 d. 1908 m. Per licitaciją žada parduoti visus grūdus ir magaziną, o pinigų valdžios išdan įnešti. Žmonės bėsisiai nerimauja, ypatinai bežemiai, kurių dar tėvai suvėję ten grūdus.

A. Vijurkas.

(Iš "Z.")

IS ŽAGARĖS.

Siaulių pav.

Gegužės 18 d. buvo visuotinas varotojų draugijos susirinkimas. Naladyba pranešė apie sankrovos vertimos. Sankrova buvo atidaryta sausio baigianties. Per tris mėnesius parduota iš sankrovos už 3200 rublių. Sulyginus su kitomis varotojų draugijomis, tai nedidelė apyvarta. Ketvirta dalis visų narių nemazė nėra sankrovon įėjus, niekio nėra pirkus. Dugelis narių tik už vieną kitą rublį yra pirkus. Gal tik pusė visų narių tankiausiai užėina. Priežastis tokio apsiėmimo yra įvairios: vienas, kiek mokėdama, boikotuoją sankrovą, visokias netesības apie ją skelbia iš piktumo, kam jo neišrinko į sankrovos vedėjus, kitas, kokių netesingų žinių prisiklausęs,

pats nepasistengia persitikrinti ir teip gi eina pro šalį; tretis malonė pasiderėti, pasiderėti, kaip paprastai, o čia to daryti negalėdama, eina kur eįs; dar kitas... kur čia visas priežastis suskaičiusi. Svarbiausioji priežastis, žmonių tamsumas, nestipratimas. Juk jei kas ką blogo randa, ar mato, ar kad prekės netikusios, ar kad perbrangiai parduodama, ar ką kitą pastebėjęs, gali visuotiname susirinkime savo nuomonę pasakyti ir jei jo sumanymui pritaris dauguma, tuokart mažuma turės nusilenkti. Sankrova yra bendra visų nuosavybė ir tas ji narių, kuris tai sankrovai kenkia, kenkia sau pačiam.

Iki šioliai sankrovoje tebuvo kolonijinės prekės. Dabar nutarta sankrovą padidinti: įvesti geležies skyrių, mastinių prekių, galanterijos skyrių ir knygyną. Reikalingiems pinigams padauginant kartą priimtinę idėjas, kaip bankuose, ir mokėti užtai po 6 procentą metams.

Vartotojas.

(Iš "V. Z.")

IS SENAPILĖS.

Suvalkų gub.

Berželio 10 d. sustreikavo čia mėsinių, reikalaujanti padidinti mėsos kainą. Miesto valdyba, mat, įsakė pardavinėti versienos svarą po 11 kap, "košernos" gi po 20 kap. Tas nepatiko žydams ir jie suskurdė mėsinių streikuoti. Tačiau streikas nenusisekė. Suėmus vieną mėsinių, visi kiti vėl pradėjo dirbti.

M. Kruopelė.

(Iš "V. Z.")

IS KALVARIJOS.

Suvalkų gub.

Negalima pagirti aplinkinių Kalvarijos gyventojų, bet ir negalima taip atvirai jų peikti, kad jie nesiviečia ir mirksta tamsybės bangose, nes vis tolyn ir tolyn tarpe žmonių platinasi apšvietimas ir savas reikalų supratimas. Apšvietimas dar labiau eity pirmyn, jei kam būtų žmonės paraginti prie laikraščių, knygų skaitymo. Teisybė, yra vienas, kitas, kurie aiškina žmonėms laikraščio naudingumą, bet tai tik smiltelė jūre. Yra daugiausiai, kurie, būdami patarnauti žmonėms, bet... nelaimė... ar jie nenori tuo užsiimti, ar ką... Mat jų ir be to soti dvasia, užtai pilnai užsiganedžio šiuo laikų gyvenimo sąlygomis.

Na ir nestebėtina, kad čia žmonės stovi ant žemės apšvietimo laipsnio, mazias prasilavinę, negu jų kaimynai senapiliečiai. Turime išvisti tik vieną "Žiburio" draugiją, bet ir toji pačioj nekoiki milžinai, vis siaurų pažiūrų žmonės. Kiekvienas narys skaito knygas; jei kuris ir neskaityt visgi jas ima: palaikęs pas save kelias sanvaites, neša atgal skaityklon, nors į knygą ne nedirbtelėjo.

— Tai būtų dailu, — aiškina jie, — kad mės mokėtume pinigų ir neimtumė knygų...
Iš šalies žiūrint, rodosi, kad jie labai myli knygas, bet, atydziai prisiziučius, visa paslaptis aiškėja išsiverčia.

Be "Lietuvos Ukinkino", "Vilniaus Žinių" ir kitų laikraščių, skaito ir "Saltinį". Jis labiausiai ir prasiplatinęs. "Saltinis" žmonėms patinka, nes jame daug esą šventų ir nešventų paveikslų, užtai ir nemokančius skaityti jis pristotina. Maldingiausios moterėlės išplešia iš "Saltinio" šventuosius paveikslus, lipdo ant sienos ir vakarais, einant guliti, atsiaklaupia prieš juos, sukalba poteriūs.

Prieš sakiau vienai moterėlei, kad ji negražiai, elgiasi su laikraščiais, kad laikraščiai skiriamai nesienų lipdymui, o skaitymui.
— Juozapai šventas, — atkiro ji, — argi jie nešventi?! Iš pačių Seimų pereinai!... Ką pliauskiate, kas nereikia!

Su kitais laikraščiais taip nedaro, nes nėra juose paveikslų; bet jei jie būtų, be abejonės ir ant jų — laikraščio — pultų toks pat likimas.

A. Kelmutis.

(Iš "V. Z.")

IS NAUMIESČIO PAV.

Grįstant krašai iš Šakių, kovo 14 d., su kuria važiuo du kareivius, Sintautų bažnytkiemį pačtorius priėmė pavėžinti žmogų iki Naumiesčio už 25 kap. Mokant pinigų, (kareiviai pamatė, kad žmogelis turi pinigų; išvažiavus už Sintautų keletą išvystę, kareiviai pareikalavo nuo žmogaus atiduoti pinigų. Gerumu neduodant, pradėjo veržti. Pač-

torius buvo jau visai girtas, o kareiviai taip pat. Riksma bekeliant, atvažiavo žmonių, kurie išgelbėjo žmogelį, o pinigai likosi neatimti.

Su laiku viskas mainosi: seniaus darydavo žmonės ant pačtorius ir kareivių užpuolimus, o dabar jie, norėdami atsilyginti, užpuola ant žmogelio dėl kelių kapeikių.

Paprusės Jonas.

(Iš "Z.")

IS ŽALIOSIOS VALSČIAUS.

Vilkaviškio pav.

Gegužės 4 d. atsisaldė 7 sargybiniai ir 7 kareiviai į Juskų kaimą pas ukinkiną Naujoką įjėskodami J. Puskunigio. Apstojo namus kareiviai, o sargybiniai įėjo į triobas; išgirdo tai miškuose buvusi sargys J. Sabas. Pasiėmęs šautuvą, išėjo žiūrėti, kas čion per svečiai. Tuoj priėjo sargybiniai, atėmė šautuvą ir paprastu būdu suėmė: "rankas augstyn", tuojau šautuvą, bet nieko ypatingo nerado. Potam padarė kratą namuose; rado revolverį, 50 patrolių ir antrą šautuvą. Paskui iškrėtė kaimą Šmeiniką, ten viską iškrėtė, bet nieko ypatingo nerado. Po kratos N. duklė pasigedo kišenių 50 kapeikių.

Gojaus Jonelis.

(Iš "Z.")

IS BARTININKŲ.

Vilkaviškio pav.

Sekminių pirmą dieną sargybinis Dzikovas nuėjo į Petrovą smulkę. Kitas sargybinis, Russ, nuėjo į Žiburio alinę. Abu, gerai įkaušę, susitiko ant kelio netoli raštinės ir, Dievas žino dėlko, susisėpė. Dzikovas gerai apausavo Russa. Staršą, patyręs apie tai, surašė protokolą ir abu sargybiniai pėsčių išsiuntė į Vilkaviškį pas viršininką.

Antrą Sekminių dieną jau niekam negalima buvo gauti nė alaus, nė degtinės. Blauvų žmonės greit išsikirstė be vaidų ir peštynių. Ar neįteptų pasirupinti, kad visados taip būtų, bent pranyktų visoki vaidai.

J. Pelėda.

Bartinkiečiai nuolatos dejuoja, jog toli nuo jų krašas. Paraišius laisną, reikia laukti progos, kaip kas važiuoja į aplinkinius miestelius. Nori gauti ką iš krastos, vėl lauk. Ypač vargas žmonės, kurie neturi arklį, kaip tai gritelininkams ir darbininkams. Jų vaikai tankiai rašo iš kariūnės ar iš užsienio.

Būtų labai naudinga įtaisyti prie raštinės krastos skrynų. Rasių dvaro užveizda, Garmus, negalėdamas geroju atrpinti savo kaimyną ukinkiną Grišių Pilekainių kaimo, Bartinkinų valės, nuo ganymo po dvaro lauką, prišakė dvaro kumečiams parvaryti nuo dobilų Grišio avis, už kurias Grišis turėjo užmokėti po 20 kap. pabaudos. Iš viso prisiejo jam užmokėti 4 rub. su kapeikomis.

Už tuos pinigų užveizda išrašė Grišiui "Vil. Žin.". Dabar Grišius džiaugiasi iš laisraščio, bet nežino, kad tas laisraštis už jo paties pinigų išrašytas.

J. B.

(Iš "L. U.")

IS MEISTŲ.

Naumiesčio pav.

Gegužės 27 d., apie 6 val., ryto, dar tebeimigant, atsisaldė Naumiesčio starša su sargybiniais pas Joną Endriųšį kratos daryti. Iškrėtė visus kampeius, įjėskodami ginklą, bet nieko ypatingo nerado, tik kelias dainų knygeles. Vis dėlto Endriųšį išsivyrė į Naumiesčio kalėjimą, kuriame jis ir dabar tebesėdi. Kaltina jį už Kunco nušovimą ir už Zyplių girių sargo ir užvaizdos norėjimą nušauti. Tai atsitiko peritosios gavenios metu. Teismo dar nebuvo.

Kaimynė.

(Iš "V. Z.")

IS GELGAUDISKIO VALČ.

Bedalių kaimo ukinkinas Kunca pradėjo kratas daryti. Jam nepatiko kaimynas J. Baltrušaitis ir kovo 21 d. sukvietė Kunca ukinkinus, pasikvietė ant tos dienos policiją ir leidos pas J. Baltrušaitį daryti kratos; įjėskodami ginklą, bombų, kaip sakė Kunca, kuris laike kratos irgi darbavos. Krėtė ir pas kaimyną P. Petravičių stubos, malumę, bet niekur nieko nerado.

Paprusės Jonas.

(Iš "Z.")

IS JAKOBSTADTO.

Kuršo gub.

Miestelis nedidelis. Gyvena latviai ir rusai-sentikiai. Iš lietuvių

tiktai 3 mokiniai rupinasi lietuvių dalykais, apie kuriuos jie skaito laikraščiuose, o ir kunigas T. Tomasičius laike tikybos lekcijų pasakoją. Kiti lietuviai tuo neužsima.

L.—skas.

(Iš "V. Z.")

IS MINTAUJOS.

Tykn, ramu ir švaru iš paviršiaus kaip visuomet. Visai taip pat, kaip prieš dešimtį—dvidešimt metų. Nė laikas, nė gyvenimo vilnis, rodos, nepaliko čia jokius pėdsakos — daugiau kapų, daugiau kalėjimų, sargybių ir kariūnės — bet tai nežymu, lengva ir nepatėmyti. Gyventojai seniai jau užmiršo ir apie tas aukas jau negyvas ir dar gyvas, ir apie tą vėsulą, ką pralekdama, taip smarkiai užgavo šalį. Tik karčios ašaros draugų, pažįstamų, ką verčia savųjų, ir tos kapinės ten už miesto pamieškėje, su dviem suapdytais, nudžiuvusiais beržais, primena, kad nieko ypatingo nerado. Potam padarė kratą namuose; rado revolverį, 50 patrolių ir antrą šautuvą. Paskui iškrėtė kaimą Šmeiniką, ten viską iškrėtė, bet nieko ypatingo nerado. Po kratos N. duklė pasigedo kišenių 50 kapeikių.

Visą harmoniją senobinio, rods užavėto miesto, ardo vienas, kitas naujo stiliaus namas, viena kita bažnyčia. Ypatinai atydzą kreipia į savę katalikų bažnyčia, dailus lengvas gotikas ir latvių ukiškos draugijos "Sėmkopis" namas, begalo puikus, didelis, išlaidytas latvių statinių stilijue.

Tiek iš paviršiaus. Svarbesnė kas dedasi po vidu. Ir ten negerai. Niekio ir nieko, kur žmogus kultūriškai laiką praleisti galėtų. Jokių susirinkimų, jokių spektaklių, koncertų, — salės ir sienos tuščios. Atminus lietuvių Pašalpos draugiją, nuvykau pas jos pirmininką pasiteirauti, susipažinti su tuo vieninteliu tautybės žydiniu tarp lietuvių. Čia patyriau, kad per Sekminių rengiančius lietuvių vakarus. Apšidziavau begalo, ypač išgirdus, kad visais pėlmas nuo vakaro skiriamas must' vieninteliu dienraščio naudai. Padėk Dievo tokiems prakliniems tikslams, reikia tikėtis, kad Mintajos lietuvių prištars tokiame puikiam draugijos sumanymui ir gausiai tą vakarą atfankys.

Veiklaliai parinkti ne iš geryų — Vaisganto "Nepadėjus nėr ko kasti" ir vertimas "Knarkia paliepus". Bet atminas, kad vietinė valdžia labai sunkiai leidimus duoda ir kad atsakančių spėkų geresiems veikalam pasatytai nėra — pakaktini ir tie, nes lietuvių vakaras tai gana retas atsitikimas čia.

Pl.

(Iš "V. Z.")

IS LIEPOJAUS.

Liepojaus degtinės sandėlyj prazuvo 6 viedrai degtinės ir kaltininkų atstairi negalima buvo. Tada meistrai, norėdami grąžinti pinigų už prazuvusią degtinę, susaukė visus darbininkus ir apskelbė tą atsitikimą. Jie kalbėjo: "Kadangi nėra kaltininkų, tai mes du meistru duodava po 5 rub., o jūs visi turite užmokėti 50 rub. ir bus viskas pabaigta". Darbininkai visi išvien suėmė: "Jūs kortomis pralošėt degtinę, dabar iš mūsų reikalaujate pinigų, — nemokėsimė!" Tada meistrai, išėmę iš kišenių revolverius, išvaikė visus darbininkus, o po savaitės visus paluosavo.

Kvailos brolis.

(Iš "Z.")

IS DINABURGO.

Berželio 1 d., naktį, viename Dinaburgo priemiestyje buvo didelis gaisras; sudegė arti 300 namų, tame tarpe keletas fabriky; taip pat sudegė ir žmonių. Nuostoliai dideli, bus koks milijonas rublių. Vietiniai ugnagesiai negalvo patį to gaisro užgesyti, — buvo pašaukti ir iš kitų miestų.

(Iš "V. Z.")

IS RYGOS.

Rygos miesto pakrastyje du ginkluotų plėšiku užpuolusiu ir apipėsiusiu vieną valstietį ir norėjusiu pabėgti bet atsiradę policijos ir šiaip jau ginkluotų žmonių ir pradėjo tuodų plėšiku gaudyti. Tada juodu pradėjo šaukdyti ir labai suėmė Rygos apygardos policijos viršininko padėję Filipavičių ir tris žmones, vieną gi valstietį nušovė. Bet ir juodu neišsukusiu, policija abu du nušovė.

(Iš "V. Z.")

kas apderkė užmuštųjų 1905 m. pavieto viršininko ir dragunų kapus.

(Iš "L. U.")

IS MINSKO.

Policija susekė keletą žmonių, kurie užsindavo eksproprijacijos sodžiūse. Kada juos norėta sumti, jie pradėjo šaudyti ir sunkiai suėždė du stražninkus.

(Iš "L. U.")

IS BORISOVO

Minsko gub.

Borisove yra saujalė lietuvių. Bet koks jų čia gyvenimas? Persekioja juos, kas tik imanydamas. Norėčiau būti vieniems lygus. Vienok negaliu lietuvių neužtarti, nepasakyti, ką regėjau ir girdėjau. Per Velykas žmonių prisirinko pilna bažnyčia; buvo net stačiatikių ir žydų. Per procesiją kasžin kas pradėjo biau ir biau. Kas tai buvo, lenkai, lietuviai, ar kiti kokie, dėl daugumo žmonių negalėjau įspėti. Tačiau lenkai-baltarusiai, išėję iš bažnyčios, pradėjo lietuvius šmeižti: jie, girdi, biau ir biau baltarusiai neleidžia lenkam nė bažnyčioje pasimelsti, nieko nemokėdami, norį giedoti. Neuzstoju nė lietuvių, nė lenkų; gal buvo ir lietuvių biau ir biau baltarusiai. Tiktai nuostabu, kad kunigas lietuvių nė sarakio nebavė už negrąžų giedojimą bažnyčioje, o baltarusius lenkus prisiėina. Greičiau tad jie buvo kalti, tik kalbėję ant kitų verčia, nes nenori leisti lietuviams, kad bažnyčioje giedotų.

Borisove yra lietuvių, kurie tebenylo savo kalbą ir saviškai vaikus tebenokina. Bet daugumas jau išsivadė lietuvių kalbos ir pavirto baltarusiais; lietuvių knygų ir laikraščių neskaityt, vaikus mokina svetimačių kalba net poteriauti; nors vaikai nieko nesupranta. Gerai yra mokėti ir kitą kalbą, bet biau ir biau jų savąjį paniektinti.

Antanavos Antanas.

(Iš "V. Z.")

IS PETERBURGO.

Peterbugo lietuvių labdary draugija kreipėsi į žmonių švietimą, vyriausybę (direktiją), melzdama leidimą įkurti Peterburge dviklasinę nedėlinę mokyklą. Mokymai ketino būti rusų ir lietuvių kalboje vedamas. Liaudies mokyklų vyriausybė neleidė įkurti lietuviams mokyklos, paaikškindama, jog nedėlinės mokyklos gali būti tik vienklasės, ir kad jose tik rusų kalboje privalo būti viskas išguldoma. Žmonių švietimo vyriausybė, kaip iš to matoma, nebeatmena augščiausiojo, balandžio 17 dienos ir gegužės 1 d. 1905 m. apskelbto manifesto, kurs leidžia tarp kito ko naudoties mokyklose ir lietuvių kalba. Liaudies mokyklų vyriausybė, uždraudama lietuviams įkurti nedėlines mokyklas, remiasi ant įstatymų (straipsnis 3472, tomas XI), kurie jau seniai naujais pakeisti.

Naujieji 1906 metų įstatymai (straipsnis 396) skelbia pasargose: 1) ne stačiatikių tikėjimo mokslas privalo būti išguldinėjamas prigimtoje vaikų kalboje.

2) Devynios vakarinio krašto gubernijos leidžiama—mokyti lietuvių ir lenkų kalbos įvairių rusų mokyklose: ir dviklasinėse, ir miesto vidurinėse mokyklose, išsior ten, kur gyventojų dauguma yra lietuvių, arba lenkai.

Iš tų įstatymų aiški, jog visoje Rusijoje tikėjimo mokslas gali būti prigimtoje mokinį kalboje išguldomas.

Sulyg išguldymo pačios lietuvių kalbos, arba toje kalboje kitų mokslų šakų, tai nors įstatymų leista vien devyniose gubernijose, bet ligiol jau visur, kur tik gyvena lietuvių, lietuvių kalba buvo mokyklose mokoma, kaip antai ir pačiam Peterburge ir Rygoje.

Prigimtos kalbos mokykmo uždraudimas būtų neteisingas ir prieštarautų tai dvasiai, kurioje buvo naujieji įstatymai tveriami.

A. P.

(Iš "V. Z.")

IŠ AMERIKOS.

AUKOS 4 d. LIEPOS. Amerikonai šaudymais apvaisčiojo 4 d. liepos, taigi dieną pa-

garsinimo neprigulmystės, matyt, nieko geresnio surasti ne gali. Saudymai tie vienok kas metą reikalauja nemažai aukų. Šmet aukų buvo mažiau, bet visgi nemažai: šmet 4 d. liepos užmušta 47 ypatos, o 2330 tapo sužeistų. Kaip tai but gražu, jeigu amerikoni sukaktuves pagarsinimo neprigulmystės pažymėti ne šaudymais, bet kokiais nors ne jau žmonių, bet nors patiems amerikonomams naudingais darbais. Tasyk ir žmonėms būtų nauda ir tiek aukų nereikėtų. Nereikia dar užmiršti, milijonai dolerių išėina.

ISGRIOVE VIADUKTĄ.

Buffalo, N. Y. Dinamitu čia likosi išgrautas Litigh Valley viaduktas, neseniai pastatytas. Mano, kad tai kerštas organizuotų darbininkų, kadangi kontraktorius viaduktą statantis naudojosi vien iš rankų neprigulinių į uni-ją darbininkų.

NEPAPRASTI PATZUDŽIŲ UŽRASAI.

Milwaukee, Wis. 2 d. liepos čia nusizudė trys ypatos. Vienas iš patzudžių, Walter Barnes, savo kuną užrašė daktarams, kad jie jį piauystų ir susektų priežastis, kodėl jo kojos buvo silpnos. Ant-rasis, Schultz, pasikorė. Palikta laisše jis reikalavo, kad jo kuną sudegintų, o pelenus kad atiduotų merginai Metai Gueters, o ji turi vartoti kaipo dulkes dantų šveitimui.

NUMIRĘ NUO VABALO IKANDIMO.

Peterson, N. J. Čianyčkščiame Sv. Juozapo ligonbuty pasimirė jaunas vaikas, Michael McManus nuo kokio ten vabalo įkan-dimo. Sėdint jam po medžiu, pajuto jis įkandimą. Dvi valandų vėliau išino jo veidas. Nugabė jį ligonbutin. Daktarai padarė operaciją, bet tas negelbėjo, veidas ir galva tino toliau, pasididino iki dvigubo didumo.

TORNADO.

Janesville, Wis. Šitose aplinkinėse 1 d. liepos siautė tornado, kuris daug nuostolių pridirbo. Ir daug žmonių tapo sužeistų.

GAISRAI.

Cleveland, O. Sudėgė čia penkcentinės krautuvės Kresges. Ugnyje prazuvo penkios jaunos merginos ir vienas vyriškis, dvi ypatos apdegė mirtinai, o apie 30 yra sunkiai, nors nemirtinai apdegusiu.

Philadelphia, Pa. Sudėgė čia gabenantis karosinę laivą, Shennango. Ugnyje prazuvo dvi ypatos, o dvi mirtinai apdegė.

Houston, Tex. Sudėgė čia du plieniniai kerosino rezervoarai, kuriuos kuro 110000 bačkų kerosino. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 150000 dol.

NELAIMES ANT GELŽKELIU.

Kn

Wilkeson, Wash. Darbai ap-
linkinėse kasyklose eina gerai, bet
kalnakasys yra čia tiek, kad ne
visi gali gauti darbą. Tegul da-
bar nieks ne keliauja į Washing-
toną darbo jėškodamas.

De Koven, Ky. Čianykščiose
kasyklose dirba pilną laiką. Dir-
ba čia tik unijos šarariai. Ir iš
kitur pribuvęs darbininkas gali
gauti darbą.

Ford City, Pa. Čianykščiose
Pittsburg Plate Glass Co. dirb-
tuvės ketina dirbti be perstojo
per visą vasarą.

Homestead, Pa. Carnegie
geležies dirbtuvės pradėjo dirbti.
Prie darbo patilo 3000 darbinin-
kų.

Rankin, Pa. McClun-
Marshall Co. pradėjo rengti prie
savo dirbtuvių naują dalį.

Duquoin, Ill. Užsidėgę Key-
stone ir Big Muddy kasyklos.
Per tai darbininkai neteko darbo.

Goldfield, Nev. Darbininkai
aplinkinių aukso kasyklų streikuo-
ja.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IS CHICAGO, ILL.

23 d. berželio, rytmetėje atrasta
negyva mergina A. Lukošaitienė,
23 metų amžiaus. Gyveno ji prie
A. Reksio, 851 N. Marsfield av.
Rado ją klozetė. Kada ji ilgai
ne grįžo, nuėjo pažūrėti, bet ra-
do ją negyva. Tas atsitikimas
žmonis teip susijudino, ypač tam-
suolius, kad nežinojo ko ir grie-
btis. Staiga mirtis tai Dievo baus-
mė, be žvakės mirė! Sulg katali-
kų tikėjimo tai baisiausias atsitikimas.
Žmonės rupinos kuo
greičiau pasirodyti ir uždegti tiek
žvakę prie mirusios, kad tik ve-
lė neuždegtų pragaran, nes gal dar
vėlė netoli kuno buvo, arba, kaip
kiti liudija, dar buvo kune, nes
rankų sulenkimai buvo šilti. Pa-
kvietas daktaras atidarė vidurius
ir pamatė, kad padarė klaidą, pa-
žymėjo, kad ji užsimojojo gazu.
Pribuvusi iš miesto komisija ap-
žūrė, rado, kad tuos kambari-
nus nebuvę visai gazu vartojama-
mas. Rodos tas teip neužsibaigęs.
Išklaušinęs liudininkų, surašė
visų liudininkų prirodynus, gal
daktarą patrauks atsakomybėn už
teip umą griebimasi peilio.
Darbininkas.

IS WEST PULMAN, ILL.

Lietuvių čia ne mažas būrelis,
bet iki šiol jie šnaukė, dabar
ir jie jau pradeda akis pra-
trinti, matydami kaip kitur mu-
sų broliai darbuojasi.

Čia susitvėrė nauja S. L. A.
kuopa. Lietuviai stengiasi ją
iš visų pajėgų palaikyti, pasta-
tyti ant gerų pamatų. Yra čia
ir šv. Kryžiaus draugystė, bet
ji silpnai laikosi. Prie S. L. A.
kuopos prisirašė keli apšviestie-
niejie lietuviai, kurie stengiasi
platinoti apšvietimą, bet tamsu-
ni, įsireizę, darbu trukdo. Jau
prie šv. Kryžiaus draugovės pri-
guli keli apšviestieji, bet tamsu-
ni stengiasi tuos išmesti, ap-
sunkę tuos atskalonais.

Ne trūksta čia ir girtuoklių,
kurie kas dieną turi akis apsi-
pilę. Tiems, žinoma, nerūpi
skaitymas kokių nors apšviečia-
nių raštų, nes juos pakaktinai
apšviečia degtinė ir raugas.

J. Z.

IS EAST ST. LOUIS, ILL.

28 d. berželio čianykščios Jau-
nojių Lietuvių Politiskās Kliu-
bas parengė apvaikšiojimą
(Ko? Red.). Apvaikšiojimas
prasidėjo 1½ val. po pietų nuo
Simono Jučio svetainės irėjo
iki Missouri ir Main, kur pa-
tikio juos lietuviai iš Collins-
villes ir Bnld. Collinsvilles ir
Bnld lietuviai turėjo savo mu-
ziką. Einant lietuviams su mu-
zika, svetimtaučiai stebėjosi, nes
dar nematė tiek lietuvių (tas
viskas gerai. Bet koks tikslas
buvo to apvaikšiojimo? Red.).
Paskui, susivienijus iš kitur at-
kakusioms draugystėms, visas
pulkas nuėjo į Lindl parką. Čia
Jaunojių Lietuvių Klubo Se-
kretorius S. J. Radavičia prakal-
bėjo į svečius, aiškino mieras
apvaikšiojimo. Paskui trumpai
kalbėjo apie musų raštinius,
apie jų vergus, ypač plačiai kal-
bėjo apie Simoną Daukantą. Pas-
tū kalbėjo M. Gudutis iš Col-

lensville apie Susivienijimą ir jo
naudą. Miesto majoras kalbėjo
angliškai, bet jo kalbos daugma-
simas lietuvių nesuprato. Iš prakal-
bų buvo visi užgandinti, kad
liudijo delyn plojimai.

Choras, po vadovystės Silin-
gio padainavo "Vilija". M. Da-
ritikė deklamavo "Oi sunku,
sunku gyventi Lietuvoje". Jonas
Brazilis su savo duktere dainavo
solo (taigi kas dainavo solo?
Brazilis ar jo dukterė? Solo juk
reikia, kad dainavo pats vienas.
Taigi kas? Red.). Visi stebėjo-
si, kad keturių metų mergaitė
teip gražiai dainuoja. Kad daug
tęsimume tokių lietuvių (o
visgi tėvai turėtų neleisti teip
mažai mergaitei dainuoti viešose
susirinkimuose. Red.). Ona Ele-
rečiūtė deklamavo eiles "Vil-
tis".

Paskui choras šv. Kazimiero
Jaunuomenės draugovės, veda-
mos Silingio, padainavo "Bi-
rute".

Gurevičius iš Bnld savo kal-
boj ragino visus rąstiesi prie
Susivienijimo, arba prie kitų
tautiskų organizacijų, mylėti sa-
vo kalbą. Masitilis kalbėjo apie
mokslą ir jo naudą. Daina Žu-
ko padarė tokį įspūdį, kad daug
gelių susirinkusių net ašaros pa-
sirodė.

Surtelevičiūtė deklamavo eiles
"Kova".

Rasimas kalbėjo, ar gal refe-
ratą skaitė apie Lietuvos praei-
tį. Jis tulus karštuolių užgavo,
nes ką ten ištarė neteip kaip
jie manė, apie tikėjimą ir šven-
tuosius. Dėl to kilo triukšmas.
Tuomi ir užsibaigė kalbos. Nors
ant programo buvo daugiau
kalbėtųjų, bet kiti nekalbėjo.

Kalbos ir dainos gerai nusi-
sekė. Nors kiti ir mūmėjo, bet
apskritai imant, publika užsila-
kė gražiai.

Matis.

IS CLEVELAND, O.

Lietuviškas priežodis sako: "Žy-
das muša, žydąs rečia". Tas prie-
žodis tinkamas kun. J. Halaburdai,
kurio korespondencija iš Clevelan-
do užtėmė 26 numerį "Lietu-
vos", kurioje jis stengiasi su-
krauti visas blaivybes ant lietu-
viškų socialistų. Bet ar teip yra
ištikro?

Visų pirmu mieldžiū "Lietuvos"
redakcijos duoti ir man vietą laik-
raščio skiltyje.

"Lietuvos" skaitytojai žino vi-
sus išvardijimus kun. J. Hala-
burdos, tai nėra reikalo juos at-
kartoti, trumpai todėl atsakysiu
ant daromų socialistas užmeti-
nėjimų.

Kunigai būvę Clevelande pirm
kun. J. Halaburdos toki buvo gri-
noriai kaip ir kun. J. Halaburda,
kun. J. Halaburda tuomi skiriasi,
kad klebonijos sienų nešauda gir-
tas, kaip darė vienas pirma čia
buves ir, parengę porą vakarų
prakalbas tautiskai - katalikiškai.
Pirma būvę kunigai labiausiai da-
bojo savo kišenius, o parapijos
nesirado drąsių, kurie būtų reika-
lę rokdut. Kunigas Plausinai-
tis dabaro dar ir ką kita. Kunigas
Paukšto teip sumažino parapijos
kasą, kad jam išvažiavus, pasirodė
nepritekliaūs šėši tukstanciai do-
liarių, skolos penki šimtai doliarų.
Tik jau čia darbas ne grionorius!
Politiką varė savo kišenius nau-
dai, kaip ir šiandien kun. J. H.
Varo: su Vitkauksu suorganizavę
Kliubą, pavadė republikonomis, ir
kliubo nariai, bijodami peržengti
kunigo patarimus, atiduoda balsus
už republikonus storulius. Lietu-
viškiojie socialistai nieko neturi
su Neprigulmingais Kliubais, nē
prieš juos, nē už juos nestoja.
Tautiskais reikalais rupinasi N.
Olšinskis, kuris sutvėrė T. M. D.
ir 14 kuopą S. L. A. Parapijos
kasa visados buvo kunigų rankose,
kaip ir dabar kad yra, kitoki gal-
vočiai kasos nevaldė. Socializmas
ne angu ant mielių, bet buvo teip
kaip ir dabar. Kun. J. Halabur-
da nematė ir negirdėjo socialis-
tus plojant iš džiaugsmo pribu-
vus trijų pėdų milžinui, nes tas
vistik, ar trijų, ar penkių pėdų
milžinas ne turinčios darbo ir
pinigų pragyvenimui darbi-
ninkus per pamokslus gundo ne-
laikyti ant "boardo". Tas trijų
pėdų milžinas pradėjo kovą su
vietiniais socialistais ant prakalbų
parengtų bažnytinės draugystės ant
"Acme Hall" (pirmiausia vadinosi
"Germania Hall") rūgpiuio mė-
nesio, po kalbai Stanislovo Vai-
silyos, išvadindamas socialistus gy-
vuoliais už tai, kad ne į jo duod-
žia, teip jie kelia lietuvių garbę,
žinoma, kur degtinė ir alus
gros nuomonės. Socialistai vis

tylėjo. Išgamas, pribuvęs, kun. J.
Halaburda ne tik neisbraukė, bet
juos daro iš lietuviškų vaikelių
lankancijų parapijos lietuvišką
mokyklą, mokina juos angliškai,
o lietuviškai mokina pats kun. J.
Halaburda vos kelias lekcijas į
sanvaitę. Mokytojos čia gimusios
lenkės. Jeigu kunigai būtų tvėrę
Neprigulmingą Kliubą, tai ir pir-
miaus būtų gyvavę, kadangi pa-
rapijonai gyvena svetimu protu,
kunigo žodį laiko šventu. Teko
matyt kovo mėnesį ant socia-
listų prakalbų, kuomet atsidangino
žinomas V. Dilonis, gavęs leidimą
kalbėti: tik užengė kunigo ru-
bines ant pagrindų, tai 200 susi-
rinkusių žmonių nustojo net kvė-
pavę, nors nieko naudingo nepa-
sakė, tik išgrynė savę.

Užkvietimus ant prakalbų socia-
listai dalino žmonėms einant iš
bažnyčios, bet ne einant į bažny-
čią. Socialistai neina į bažnyčią
klausti kun. J. Halaburdos plo-
vonių. Socialistai žino, kokioj
vietoj kaip pasielgt ir nesibovija
špygoms kaip maži vaikai. Turė-
dam kį raštų, rašo namie, o ne
bažnyčioj. Kunigas niekada ir
nieko socialistams su policija ne-
uždraudė, nes socialistai lietuviš-
kos bažnyčios nelanko, jeigu eina
tai į vokiečių ar airių bažnyčią.
Ant Popavičiaus salės politikų
prakalbų socialistai ne laiko, tik-
tai koks nepažystamas vaikas šne-
kėjo, kuris visai nepriklauso prie
socialistų vietinės kuopos. Kas
sakė kunigui Halaburdai, kad so-
cialistai gali rašyti melagingas ko-
respondencijas į laikraščius?

Jeigu kun. J. Halaburda žino,
kad socialistai rašo jam anony-
miskus laiškus, tai lai pasako, ka-
sąs socialistams pereitų rudeni-
laiškus ir dar biskutų gražesnius
negu "prakeiktas", užimant socia-
listams vaikščioti St. Clair gat-
vę. Ten buvo parašyta: "jeigu so-
cialistai, juos nenustosit kalbinę
žmones, kaip velnius jų visus iš-
šaudysiu, ir minėkit musų žodį,
kad mes rasom ne ant juokio. Liks
tas jų prakeiktas socializmas pa-
kavotas sykiu su jumis". Kas rašė
laiškus pirmiesiems kunigams ku-
met socialistai ne buvo?

Kun. Halaburda nori, kad ki-
šenius ne būtų tuščias ir garbė pli-
ka kaip šikšnosparnis kad lakstytų
virsum jo. Parapija zakristijono
nelaiko, bet atskaita parodo, kad
zakristijoni išmokė \$103.00 su
centais.

Pas mus yra keli storesni šlu-
piški laisvamaniai, kurie teip pat
socialistų nekencia kaip ir kun.
Halaburda, bet kunigas su jais
tankiai susieina. Lai paliauja su
jais draugavę, o nereiks keiktų
socialistų už bauginančius laiškus,
nes aniems provokacija tai pu-
kiausias zaidimas.

3-čios kuopos socialistas,

Ignas Lapinskas.

IS LAWRENCE, MAS.

Čia tankiai pasitaiko vestuvės,
bet užtai vestuvės pasitaiko net
perdaug peštynių. Po vestuvių
lietuvių pilni buva policijos
areštai. Ne vienam reikia pa-
krąpstyti kišenį. Tankiai susi-
pausto pes vestuvės rankas, su-
sidažno tuščias makuales.

Teip mat musų lietuvių kelia
savo vardą, o vardas tas. Jų
pas svetimtaučius ir teip jau
negeriausias. Iš vestuvių pelną
iš lietuvių traukia musų kunig-
gas, kuris už šliubus ima gana
brangiai; naudą turi dar poli-
cija ir teisėjai.

Varna.

IS PIEDMONT, W. VA.

Lietuvių čia yra keturios še-
mynos, o pavienių aštuonis kar-
tus, daugiau, bet apie jų dar-
bus nieko negirdėti. Iš čia dar,
turbut, nebuvo aukų kokiems
nors tautiskiem reikalams. Ka-
da išliko Lietuvoj revoliucija,
čianykščiams lietuviams nē ant
mislės neužėjo suselpti savo
centais kovojančius už musų
visų tėvynės laisvę.

Darbai čia čia negeriausiai,
bet ir sustojus darbas, pas
čianykščius lietuvius neisnyko
palinkimas prie aliečio.

19 d. berželio į vienus namus
susirinko čia pulkas svečių ir
žinoma, nesigailėjo gerkles vil-
gyti alumi ir degtine. Begerda-
mi susisėdė. Dėdės suareštavo
čielą lietuvių pulkelį. Paskui
teisėjai už paleidimą reikėjo ge-
rai užmokėti: visas būrelis už-
mokejo 150 doliarų. Taip mat
čianykščiai lietuvių svetimtau-
čiams persto visą musų tau-
tą, teip jie kelia lietuvių garbę.
Žinoma, kur degtinė ir alus
viešpatauja, ten negal but daug

kalbos apie prakilnešius dar-
bus, ten negali but kalbos apie
platinimą apšvietimo, apie skai-
tymą apšviečiančių protą ra-
štų, nes tam girtuokliai laiko
neturi. Laikraščių gteina čia
mažai, o apie moksliškas knygas
nėra ką ir kalbėti.

Skaitytojas.

IS BAYONNE, N. J.

Darbai čia vos kruta. Iš ki-
tur pribuvusiam darbas sunku
gauti. Parapijos reikalai eina
blogyn. Musų kunigėlis pradėjo
teip parapijonais elgties kaip
vilkas su avėlėmis. Parapijos
trustis norinčių knygas peržiū-
rėti visai jau neįsileidžia.

Davatka.

ARGI NEATĖJO DAR DIDES- NIAM MUSŲ PASISVENTI- MUI METAS?

Kas, užklauskiau, nėra skaitęs
apie apvaikšiojimus 25 metinių
"Aušros", o taip ir musų tautos
atsibudimo sukaktuvių, Lietuvoje
apie tai, kaip musų laikų pirmta-
kunai pasijūrę viską pasvęsti,
idant prikelti žmonys karstėnės
tautos meilę, didesni prie teisybės
prisiirsimą, ir meilę mokslo, tokiu
budu atgaivindami jau kuone ap-
mirusią lietuvių tautą?

Nors dirbo jie iš pradžios vieni,
tačiau, laikui bėgant, atsirado pa-
rieje Lietuvoje tokių žmonių, ku-
riems netik ką patiko prigimtoje
kalboje skaitymai, bet ir parupėjo
jiems eiti talkon aniams pirmtaku-
nams, idant užtektų ir ant musų
nuskurusios žemės saulė visame
savo skaisume. Per jų nenuo-
kalsų pasidarbavimą "Aušra" pasi-
rodė neviečioje ukininko sugriuvu-
sioje bakuzėlėje, "Aušra" nevie-
nam nelaimingam ukininkui sutei-
kė reikalingą dvasišką suraminį-
mą. Tas laikraštis visiems parodė
tiesiog ir aiškiai, kad lietuvis nē-
ra kuom kitu kaip lietuviu, ir ka-
dangi per tiek šimtmečių jie ne-
priėmė kokių ten svetimų papro-
čių nei kultūrų, jie privalo pata-
bulinti savo kalbą, savo papročius
kaip ir kultūrą. Ant to sutiko vi-
si tėvynę mylinti žmonės. Bet ar
kunigams, kurie per šimtmečius
veda buk žmonių dvasiškų reika-
lų, tas patiko? Žinoma, kad ne!
Ar jiems rūpėjo menkiausias me-
džgiškias žmonių buvimo pagerini-
mas? Ar rūpėjo jiems, kad ir
tas pats dvasiškasis jų pakili-
mas? Ar rūpėjo? Ne! Jie ma-
tė žmonių apšvietime savo, kaip
ir juos palaikančios valdžios, pra-
pultį, matė jie kuo aiskiausiai,
kad žmonės jau pilnai ir pakakti-
nai suprato, kad jų darbai dar
juodesni už jų rūbus!

Todėl prasidėjo reakcija prie-
šais tokį prakilnų darbą iš pusės
valdžios kaip ir iš pusės kunigų.
Juo didesnę priespaudą slėgė te-
vynianis ir jų darbus, juo go-
džiaus žmonės gėrėjosi vaisiais jų
darbu. Valdžia ir kunigija neži-
nojo ką jau bedaryti! Reikia sa-
vų raštus nuodingus kimšti. Bet
ir čia anie smugį gavo. Žmonės
tik godžiaus skaitė aušričių dar-
bus ir nors iš lėto, bet žymiai au-
go jų netik supratimas, bet ir drą-
sa. Valdžia ir kunigai stengėsi
tą sloginti. Reik paspausti dar
labiau! Reik išspausti paskutinius
syvus iš tos tautos! Ir tame dar-
be rado valdžia geriausius savo
padėtojus kunigų tarpe. Jiems
nereikėjo du kart pasilyt atlikti
juoks darbu. Jie, teisybė sakant,
tikrai pasijuokė išdėvė bauriai
Maskolių valdžiai kokį tėvynės la-
bui dirbanti žmogui! Tokiu tai
budu atsirado ir pas mus kankin-
tojų ir kankintinių. Abudu bus
musų ir musų vaikų mintyse at-
menami: pirmuosius atmysime -
už Judos darbu, antruosius gi -
už paveikslingą pasisventimą.
Kunigai, nors ir naudojosi išdavi-
kais, įrankiais, vienok teisybė
ir meilė netik sucentralizavo, bet
liko užtektinai dar, jeigu
pastumėjimui tokio darbo priakyn.
Užėina karė su Japonija; truksta
pinigų, kila žmonės. Visiems pa-
sistėjai ne sapnas, kad baisioji Mas-
kolijos biurokratija puola! Stai
ir valdžia truputį nusileidžia -
tik ne iš susimylėjimo! - atiduod-
da lietuviams spaudą. Mat pasi-
bijoję valdžia, kad bent tiek neat-
davus, būtų pats žmonės pa-
siėmę tą, kas priklauso kiekvienam
žmogui - liuosybę visame kame!
Tai buvo 1904 ir 1905 m. Taigi
buvo musų, arba, teisingiaus kal-
bent, musų tautos darbininkų iš-
laimėjimas.

Tas džiaugsmas vienok nebuvo
ant ilgo laiko. Viro vėl kiti lai-
kai. Karas umu laikų sustoję, Pa-
ryžiaus žydai - bankininkai pasi-

akubino pristatyti valdžiai reika-
lingus pinigus, o ant galo dar ir
kazokai parodė, kad jie tvirtai
stovi už "batišką", besąžiniškai
kapodami žmones, valdžiai palie-
nos. Prasidėjo baisi reakcija.
Žmonės kimšte kimšo kalėjimus,
kitus korė arba šaudė, rodėsi, kad
viskas jau pražūns. Bet ar pražū-
vo? "Musų įiegos nemiršta, jos
silpsta, kad kaip fenikos atsigtimų
iš savo pelenų".

Tą priespaudą sunkiai atjautė
musų laikraščiai. "Vilniaus Ži-
nios", "Lietuvos Ukininkas", kaip
ir kiti progresyviskieji musų
laikraščiai buvo nuo pat pradžių
taip bauriai varžomi, kad dabar
visi jie tartum šaukia: "jei negal-
vosi, tai umai priscis mums mir-
ti!" Kodėl turi mirti? Todėl,
kad trūksta pinigų lėšas uždegti.
Skaitytojų turi mažai, o aukos
dar mažiau ateina. O ant galo
kuone trečią dalį visų lėšų prisi-
eina valdžiai už krastį mokėti!

Kad "Vilniaus Žinios", "Lietu-
vos Ukininkas" ir "Žarja" yra
geriausieji musų laikraščiai, tai
rodosi nieks neabejot. Taigi, kas
abėjos apie jų milžinišką nu-
veiktą darbą? Tas darbas mums
yra gražus, ir rodome ant jo su
pasigėrėjimu ir pasididžiavimu.
Taigi ar norime, kad jo visai ne-
liktų? Ar duosime jam sustoti?
Tik pasisiurkite ką viena ypata
apie padėjimą laikraščių Lietuvo-
je rašo - "truksta ištekliaus, prie-
suis uždegti, gal ir labai netru-
kus. Tada pas mus užviepsatūs
juoda kunigija ir Lietuva įpuls į
tokią tamsybę, iš kurios neteip
lengva bus ją ištraukti".

Todėlgi ir pakeliu klausimą, ar-
gi neatėjo dar didesniame musų pa-
sisventinimui metas?

Amerikiečiai-lietuviai savo duos-
numu yra palaikę yvairius musų
krašto svarbius reikalus, bet svar-
ba visų tų dalykų, kokie jie ne-
būtų būvę, nyksta kaip garas ore
pamiršinusi apie ateinančių dar di-
desnį ir svarbesnį darbą, beje, pa-
kelimą musų tautos kultūrai! Jai
norime, kad Lietuva žengtų
drauge su kitoms apšviestoms tau-
tos moksle, vaisioje, išdirbystėje,
dailoje; jai norime, kad Lietuva
jauni vyrai ir jaunos moterys mu-
sų kraštą neapleistų, ne važintų
į kitas šalis; jai, galiausiai, norime,
kad Lietuvių tauta už kelių gen-
tarcų neišnyktų, tai turime naują
darbą atlikti - pakelti apšvietimą.
Atsibudimas tautos, prasišalinimas
iš jos fanatizmo, išmokymas žmo-
nių rašyti ir skaityti yra tikrai
prirušimu musų tautos, kaip po-
tokios, prie neatbutinai reikalingo
kultūros darbo. Apšvietimo svei-
ko ir tautiško negaus žmonės tiek
iš valdžios steigiamųjų mokyklų,
negaus nē iš bažnyčių. Lieka vi-
sų žmonių apšvietimui vienas tik
kelias - per laikraščius ir knygas.

Aš patariau, kad amerikiečiai-
lietuviai nepasigailėtų išsirašyti
tuos laikraščius, atpurtę per tai
netik sau didelę naudą bet ir po-
draug palaikytų juos materija-
liškai. Jeigu neislenkate pinigų
jų išsirašymui, tai nē vienas ne-
pavargęs siek tiek tokiame darbu
paukavę. Neabejot, kad tie
laikraščiai tas aukas maloniai pri-
imti. Ar negalėtų Susivienijimas
ir Draugystės pasirūpyti apie pa-
laikymą tų šviesos nešiotojų?

Baigdamas, sakysiu tiek - Lie-
tuvijoje beinantieji laikraščiai sto-
vi ant kranto prapulties. Laiko
dar yra juos gelbėti. Jei kiek
užtruksime, tai bus gal per vėlu,
ir tada, noroms nenoroms, vėl ap-
mirs musų tėvynė, bet šitą sąj-
gal ant amžių amžinųjų! Tad
susiraskime, ir stokime į darbą!
Gelbėkime laikraščius Lietuvos ir
aukoms ir jų užsakykum!

Keistutis Šliupas, A. B.

NUO MOTERŲ SUSIVAŽIA- MO BROOKLYNE.

Kaip visados nauji judėjimai,
naujos idėjos sutinka priešus, ne-
kitaip ir mums moterims einasi.
Nors moterų judėjimas šioj šali-
je prasidėjo nuo 1848 m., bet lie-
tuvams jis mažai pažįstamas,
naujas, ir kaip toks, atrado prie-
šus. Bet buvo galima to tikėti,
kadangi praeitis patvirtina tą at-
sinešimą prie naujų idėjų: yra
mat sakiny - "Istorija atskaro-
toja".

Kad nesuklaidytų visuomenę
apie Moterų Susivažiavimą, rei-
kia maž daug atitaistyti klai-
das tilpusias straipsnyje "Žvalgo,
Nr. 26 "Lietuvos".

Rodos tikslas susaunkimo Mote-
rų Susivažiavimo buvo labai aiš-
kiai pabrėžtas "Atsisaukimas į Mo-
teris", tilpusiam 17 Nr. "Vieny-
bės", 18 Nr. "Kovos" ir kituose

laikraščiuose; ir tą vakarą prieš
susivažiavimą, kada buvo skaito-
mas referatas, kilus klausimui iš
publikos: "ar moterų sąjunga sta-
tytys ant pirmo laipsnio politiką ar
apsvieta?" rengėjos nesuklydo at-
sakydamos, kad ant pirmo laipsnio
turės būti apšvieta, kadangi be
apšviotos negalima siekti ir prie-
politikos.

Čion reikia manyti, kad nevsi
supratome vienodai žodį "ap-
švieta". Manau, kad mēs darbi-
ninkai, vartodami tą žodį, ne per-
sistatome kokius augstus mokslus;
arba nemanome, kad draugystės
ar kuopos, užsiimdamos platinimu
apšviotos, turėtų įsteigti kiekvie-
nų kuopoj po universitetą, aiš-
kinti žmogui, kiek milijonų metų
ėmė žemei susitverti, kaip seniai
tuli gyvenai jau dinge, kaip ko-
kios žvaigždės vadinamos ir pa-
nasiaus dalykus; nors šitie dalykai
yra gerai žinoti, bet jiems yra tam
tikros mokyklės. Kas žmogui
darbininkui pirmiausia reikalinga,
ir prie ko eina draugijos užsi-
imančios apšvieta - yra supažin-
dinti jį su dalykais arčiaus apli-
k jį esančiais, kurie risasi su
jo gyvenimu. O kadangi žmo-
gaus ekonomiškas padėjimas svar-
biausią rolę lošia jo gyvenime, o
ekonomija surišta su draugija ir
jos surėdymu - politika - tai: jei
norime pažinti pačius pamatus mu-
sų gyvenimo, negalime padėti į
šalį apšvietimo ekonomijos bei
politikos dirvoj.

Ir mēs, moteris, norėdamos
žmogiskiau gyventi ir priderančiai
pildyti savo pareigas link savęs,
savo vaikų ir draugijos, turime
atkreipti atydą ir į ekonimišką
padėjimą, nevien tik į idealiską,
nes kada valgyti norisi, labai no-
risi, kada visą dieną dirbus fabri-
ke, reikia namieje apsitruisti, kada
motinos neranda laiko vaikams
duonos paduoti (jei jos yra), ne-
tik juos auklėti; kada turi gyventi
susigrūdę trijuose ar keturiuose
kambariuose ir dar laikyti "bur-
dingierius", kvepuoti sugedusiu
oru, tai ten mažai idealiskai ga-
lime tikėtis, kadangi realiskumas
yra pasmerkęs jų dvasią varguose
teip, kad norint toms moterims
įkvėpti idealus, reikia duoti joms
sų kraštą neapleistų, ne važintų
į kitas šalis; jai, galiausiai, norime,
kad Lietuvių tauta už kelių gen-
tarcų neišnyktų, tai turime naują
darbą atlikti - pakelti apšvietimą.

Atsibudimas tautos, prasišalinimas
iš jos fanatizmo, išmokymas žmo-
nių rašyti ir skaityti yra tikrai
prirušimu musų tautos, kaip po-
tokios, prie neatbutinai reikalingo
kultūros darbo. Apšvietimo svei-
ko ir tautiško negaus žmonės tiek
iš valdžios steigiamųjų mokyklų,
negaus nē iš bažnyčių. Lieka vi-
sų žmonių apšvietimui vienas tik
kelias - per laikraščius ir knygas.

Jeigu mes matome tarp musų
moterų tamsumą, nesupratimą,
jų nuskriaudimą ir skurdą, tai
reikia žinoti, kad tam yra prieža-
stys, kurias turime surasti ir pra-
salinti, jei norime, kad išnyktų tos
neig

Riskimės į vieną ryšį, iš ko turėsim didesnę naudą? Sulausime daugiau patarėjų. Vienybė reikalinga juk ir katalikiškoms draugovėms!

Jurgis Juozapaitis,
37 Roosevelt av. Toorington, Con.

ATLAIDŲ YDOS.

Šilta... Giedra saulėta diena: tėtis, pavarasio oras kvepia nuo žydinių medžių, kvietkų ir žolelių, keliai jau visur sausi. Ispalengvo reikia rengtis į kelionę: ir man, juk rytoj atlaidai artimam miesteliui, nusivarysiti iš lėto šiadien, ten gentys, pažastamieji, tad savo atsilankymu netikėtai atlaidus aplankysiu, bet ir gentys bus užganėdinti manę suėję, tokį ilgą laiką manęs nematę.

Neilgai trukus, nusivilkau apiplysusias kasdienines drapanas, apsirėdžiau, kiek galint, geriaus ir jau einu. Išėjau, venur vienas patraukiau lėtai, bet plačiais žingsniais ilgą galą kelio nieko nepatirdamas ir nepavydams. Palengvinau žingsnius ir einu visai lėtai, manydamas, gal greičiau kas pavys, bet ant nelaimės kaip nieko, taip nieko — vis vienas; saulutė dar augsta, kam gi man taip skubėti. Priėjau šalia kelio stovintį seną gluosnį. Atsisėdau; atsisėdęs valandėlę, pakilau ir nenoromis trukiau vėl vienas tolyn. Paėjau kelis žingsnius, žvilgtelėjau atgal, o štai paskui mane traukia, susikuprinusi, sena, gal 50 ar 60 metų amžiaus moteriškė, didelė ir, matyt, sunkią pintinę vektor turi, o ant lazdų, kurių, vektorį laikyti rankoj pasiramščiavimui ir pastiprinimui spėkų senatvę, laikė ant pečių ant jos užsimovusi vėl kokį tai ne mažą pundelį.

As, iš žingeidumo, kad tokia sena moteriškė taip sunkiai apsikrovus našuliais, ir kad linksniau būtų tolyn keliauti, sustojau ir laukiau.

Atėjo moteriškė prie manęs, peržvelgus mane nuo galvos iki kojų, pratarė: "Tegul bus pagarbintas Jėzus Kristus". As atsisakias jai, kaip priguli, ant amžijo, amžinyjū. Amen. Užklausiui: "Ką čia tu moteriškė taip sunkiai neši?" Pažiūrėjo į mane rusčiai ir lyg uždusęs balsas išsiveržė iš jos burnos: "Kam jus mane vadina, ponaiti, moteriškė? Kaip sau nori, gali vadinti, bet aš esu dar mergina" — "Ačiū už persirėgimą. As daugiau nevaisiu moteriškė, o jus mane turite nevadinti "ponaitin". As turiu vardą, mano vardas Juozas, bet norėčiau žinoti, koki jūs čia taip sunkiai nešate?" At, matot, pas mus tokia "mada": prieš atlaidus, arba teip kada susimisišius, pasiūnia musų "panaitė" ir parapiją kiaušniaut, tai sviesta, tai suriūs rinkti, tiesiog kalėdojame atlaidams, o tai ir matot, kas per sunkumas! Šitoje pintinėje yra poras kaip kiaušinių, keletas saldinį suriūs, nesudytos sviesto..." "O tame maišelyje?" neduodamas užbaigt jai kalbėti, užklausiui. "Tai čia, matot, teipogi yra visko". — "Taigi ko teip?" — "Čia lašiniai, duona, miltai, vienu žodžiu — kas kas duoda". — "Ar tai jūsų "panaitė" kokia elgeta, liepia rinkti lašinius ir duoną?" "Užkaišo mano sena mergina ir mitydama, jogei as nesiliausiu jos klausinėjęs, nenoromis, pratarė: "Tai, matot, čionai tai as sau renkuosi už turbacijai ir žygius, kuriuos turiu daryt bereikalingai mindama kojas".

"Taip! dabar tai jau as suprantu: tai šioj pintinėje yra klebonijos "panaitė" suelgetauta, o tame krepšyje tai jūsų?" — "Teip." Tarė sena mergina.

"Na, pasakyk man, ar daug jums duoda to visko?" — "Kaip kokios gspadinės, kitos daug, kitos mažiau, kaip kokios turi "unara" koki, kurios tankiai ateina pas prabastėli, arba pas jaunusius kunigėlius, tai tos, žinoma, daug suteikia, nuo tokių ir as pusėtina sugriebiu, kad sudėliočiau kiekvienos davinį atskyrimui ir parnešus, paaiškyčiau panaitei, kad štai šit čia davė tokia ir tokia, šit čia vėl kita, pavėli trečia ir tt., o paskui įsak, idant "panaitė", arba as, susitikus kur prabastėli ant tako, — "kyčiau, kad ta gspadinė tiek davė, kita tiek ir tt." — "Na, ar paskui jūs ir paaiškinat "panaitė", o "panaitė" klebonui, katra kiek davė?" — "Ką čia šnekt, matot, ar galima atmintį turėt, apėjus keleto žodžių ir paskui atmyt? Žinajiesi, kad tik jau sykį na-

miejė". — "Tai rytoj jau bus atlaidai, argi jūs paspėsit iš šiadien surinkti daiktų padaryt ką ant rytojaus, pagal mano nuomonę, tai bus vėlu?" — "Ar tai jūs misli-jat, kad tai tiktai šiadien renkam? Jau vakar ir užvakar vaikščiojot, tiktai, žinoma, vakar kita tokia špitolninkė, o užvakar vėl kita, nes jeigu tiktai vieną leistų, tai paskui tarpe mus kiltų nesupratimas, as vaikščiojus ir susirinkus nekarta su apgavimu nenorėčiau atiduot anoms namieje sėdėjusioms mano kruvinai uždirtai pelnų. Ar ne tiesą kalbu?" paklausė manęs. As, norėdamas dar daugiau išgirsti apie tokių špitolninkės juokius, bet, matyt, teisingus, pasakojimus pritariu: "Tiesa, tiesa!... kaipgi, savo kruvinai uždirtai... pelnų atiduot tam, kuris namieje dykavo. Negalima!..." Užganėdinta mano žodžiais, pradėjo savo pasakojimą vartyt toliau, atsikosėjo ir pradarė: "Vieną kartą šiteip atsitiko: tai pernai vasarą parvažiavo vienas kunigėlis ant vakacijų ir kiekvieną dieną musų bažnytelę, atlaikęs Sv. Mišias, visada pasilikdavo pas musų kleboną ant pietų, nes juodu labai, labai, matyt, suteikdavo, kadangi vis abu du drauge vaikščiodavo po sodą, drauge "pakajuose" vis kalbėdavosi, — vienu žodžiu, labai suteikdavo.

Teip vieną dieną, neatmenu gerai kas tai turėjo but per šventę, tiktai tiek žinau, jog pripuolė penktadienį, as kaip ir tyčia prieš tą dieną buvau įsimerkus savo žlugta ir ketverge, neatėjus pasakyt apie tai "panaitė", nujau pas skalbėn, kuri buvo pritaista ant upės bėgančios per musų miestelį ir skalbiu sau kaip niekur nieko. Ugi, kad jūs butumėt matę, atbėgo pas mane "panaitė" kaip be dušios, lekuodama nuo tokiu smarkaus pailimo, vos ne vos gali suprast jos žodžius: "Tik tu dušele, paukštele bėg, skubk į parapiją, pakiaušinausi nors kiek, rytoj ant pietų tikrai neturiu ką duot". As pamečiau kultivę ant upės kranto, kad jūs zinotumėt, ir leidaisi namon, parbėgus, pagriebiau, kaip visados, štai šitą pintinę, krepšelį ir pasidėdau į kelionę. Net turėjusi nusijuokt, teip dailus buvo atsitikimas! Išbėgau, lekiu protekėliais, misliju sau, kaip čia sugalvojus, idant panaitė būtų užganėdinta, o ir as sugriebčiau šitą, kaip senovės patarlė mus mokina: "kad but vilkas sotas ir ožka išliktų".

Sumislėjau: nueisiu pirmiau pas Kazienę, kiek ten gausiu, tiek užteks, o nuo Kazienės čisių į kitą kaimyn pas visai "unoravą" Raulienę, kuri niekad neapsileidžia davim — vis tur duot daugiau kaip kitos ir gana. Kaip nutariau, teip ir padariau.

Pirmiau nuėjau į Kazius, tenai paprašiau, papasakojau, kad toks ir toks kunigėlis parvažiavo, ryto penktadienis, reikės rengti pietus, neturim teip iš ko, ar negalėtų ko nors pnieškio... atsiuntė prabastėli. Ta žmona, neilgai laukus, ant mano meldimo nusiskubino į kamara ir atnešė du kiaušinius. As susidėjau į pintinę ir net užmiršau apie save. Bėgu pas Raulienę. Neilgai trukus, pribuvau, papasakojau visą reikala, kaip yra, o žinodama, jog Kazienė su Rauliene tarp savęs tankiai turi ginčus; mat viena nori turēt "unara", kita dar didesnę, pasakiau, jog Kazienė davė du kiaušinius ir man už žygi bemaž pusę palties lašinių davė. Tai pasakius, tuojaus mačiau, jog bus neblogai: pašoko nuo kedutės, ant kurios sėdėjo ir kopė senas mažų vaikų kelnaites, metė viską į šalį, treptelėjo koja į žemę ir tokiu paniekiančiu aną nieko nekaltai Kazienę baltu pradėjo plust. "Ar matai, šit čia! jije, turėdama 60 metų žemės, gali lyginties su manimi? Juk mus 120 margų, o ir vienas vaikas jau 4 kliajoj; jei Dievas padės, jau šimet bene bus klieriku! Ji gal duot 30, tai as duosiu 60." Ir išbėgo per duris, dar kasžin ką neaiškiai mūrmėdama.

As, ilgai nesulaukdamas, atsisėdau ant suolo pas pečių ir laukiau. Laukiu, laukiu ir negaliu sulaukt. Na, pamislėjau sau, patyrė apie tai gaspadorius ir bus po viskam, užteka man tiktai prizadėjimo. Gaila viso džiaugsmo, o ypatingai tai labai but negerai: pas Kazienę as sau užmiršau prašyt ir nieko negavau, bet dėlto, misliju, gausiu dvigubai, bagalios, ar neiseis teip, jog tiek laukus, turėsiu su tušciu savo krepšeliu pareit namon". — "Na ir kaip ten buvo?" neiskenčiau nepertraukęs kalbą. "Kaip paskui išsiaiškino, tai šiteip buvo: ji mat, žmona, nusiskubino pas

kiaušinius į kamara ir kagi randa! Vietoje kapos, kuriuos bus valanda atgal kaip persikrovė, nes ant rytojaus buvo ketinus vežt Joskiui atiduot už seniai padarytą jos dukters skolą, dabar ir šiaip ir teip skaito, kaip 30, teip 30, daugiau nėra; na kurgi teip umai galėjo pasidėt? (o as, eidama, sutikau jos dukterį traukiant su pundė, rankoj miestelio link, tai tas puskaipis jau seniai pas Joskį...) Kad bent bučiau tai špitolninkėi nesakius nieko, tai duočiau tuos paskutinius 30, dabar neduosiu, kiek žadėjau, išsigirs Kazienė, tai jau as neturėsiu kur akis dėt, na o jeigu dar nueitų žinia iki klebono, tai tuomkart nors bėgk, palikus namus ir iš šios parapijos. Gėda. O tu galvele, galvele boiškoji, dėlko tu teip neismanančiai pasielgai. Bet kamgi man teip daug aimanaut, ar as neturiu puskaipio, ant kurių tupi visa, o gal dar neužperėti, atiduosiu, kad ir tuos ir bus viskas gerai, o tas svarbiausia "unaras", duok Dieve, kad raščiau dar neužperėsi!

(Pabaiga bus).

VIETINĖS ŽINIOS.

— Nuo pereinio rudenio tulos gelžkelių kompanijos atpigino tikietus iš Chicago į New Yorką ant \$10.00 ir tokios pigios kainos tęsėsi likšiolei. Priešasčia to atpigimo buvo pačių kompanijų konkurencija. Dabargi visos gelžkelių kompanijos jau susitakė ir nutarė vėl pakelti tikietų kainas iš Chicago į New Yorką ant \$16.00, teip kaip ir seniaus buvo. \$10.00 kainą pasilikta tikieti iki 31 d. rugpjūtio, o nuo 1 d. rugsėjo bus jau \$16.00.

— Pereitą subatos dieną, taigi 4 liepos, Chicagoj buvo terptautiškos orlaivių lenktinės, kuriose vienok dalyvavo tik paprastieji balionai, negalinti prieš vėją pakilti. Išlėkė 9 orlaiviai, vienas buvo iš Prancuzijos. Toliausiai nulėkęs tur gaut dovaną. Lėktu turėjo į New Yorką, bet vėjas orlaivius nunešė į šiaurys. Kas dovaną laimėjo, dar nežinia.

— Iš Ōklahomos paslapti agentai pereinatos nedėlios dieną atgabendė čia agentą Brockhausą. Jis turėjo savo agenturą pn. 130 Dearborn St. ir pardavinėjo žemę gana pigiai, todėl perkėję ypač terp vokiečių turėjo ne mažai. Pasirodė vienok, kad jo parduotų farmų visai nėra. Kada Chicagoje buvo jau per karštą, jis išdumė į Ōklahomą, bet detektyvai ir ten jį surado.

— 4 d. liepos Chicagoj šimet apvaikščiojo su mažesniu triukšmu, bet visgi nesėsiu be aukų. Sužeistų skaito 167, o užmuštų 8. Lenkė Przegłowska, gyvenanti pn. 579 Hall ave. likosi revolverio kulko pašauta į pilvą. Nugabeno ją į ligonbuti, kur ji ir pasimirė. Gaisrų šimet buvo teipgi mažiau.

— Pereitos nedėlios dieną pasikorė gyvenanti pn. 8847 Emerald ave. 36 metų Hermine Dzoralk. Savo trečią vaikų ji pavaldę į lovą, o pati sau, užsiėmusi virvę ant kaklo, pasikorė. Kybančią, jau negyvą, rado ją vyras.

— Per visą pusmetį Chicagoj pasimirė 15891 ypat: 8951 vyriškis ir 6940 moterų. Daugiausiai mirčių, nes 2458, buvo nuo plaučių uždegimo. Berzelio mėnesį pasimirė 2095 ypatos. Pereitą gi savaitę mirčių buvo 440.

4 d. liepos, 4 val. ryto, užsidėgė ant trijų lubų manai pn. 98 Blackhawk Str. Namai sudegė, o keli kaimyniškieji tapo pagadyti. Gesinant ugnį, 9 ugnagesiai tapo sužeisti, bet ne pavojingai. Nuostolių gaisro padarytus skaito ant 75000 dol.

— Mieste Landsberg ant Wartos, Prusuose, lenkas darbininkas Dalačynski, nuo seniai negalėdamas darbo gauti, užmušė savo pačią ir dvejetainį vaikų.

— Vengrijoj, komitate Tolna, su visu išdegė miestelis Madocfa, turintis apie 2000 gyventojų. Sugrėdė apie 300 namų. Pražuvę ugnyje teipgi daug žmonių, o dar daugiau tapo pavojingai sužeisti.

Gadynė šlėktos viešpatavimo Lietuvoje

(1569—1795m.)

Parašė Jonas Šliupas, M. D.

(Tąsa).

Po 7-metinės karės, tarp Austrijos ir Prusijos klegėjo antagonizmas. Ciesorius Juozapas II susitiko su Katarina II Mogyleve, ir mirus Marijai Teresei (+1780) sutarė alijansą, žadėdamas gelbėti Maskolijai karėje su turkais. Padrasinta, carienė užėmė Krimą. Karalius Prusų taipgi įieskojo pagalbininkų. Įpėdinis Fridrikio II, Fridrikis Vilimas II (1786-1797) sataravosi su Turkija ir Svedija ir kreipėsi prie Lenkijos. Tą patį darė carienė patikrinimui sau laisvo perėjimo kariumenės ir maisto. Keliaudama į Krimą 1787 m. sutarė Kaniove pasimatyti su Stasiu Augustu. Lenkiška opozicija (hetmanas Branickis, Ščesny ir Ignas Potockiai. Kaz. N. Sapieha ir tt.) važiavo į Kyjevą ir šunsuodegiavo Potemkinui, tikėdami, kad carienė atšauks iš Lenkijos Stackelbergį. Stasys-gi Augustas nukako į Kaniova su broleivais Stasiu (nuo 1784 m. d. liet. pažadininkas) ir Juozu (sunumi Andriaus); su d. lenk. maršalku Mikolu Mnisech, liet. laukiniu hetmanu Liudviku Tiškevyčium, vyskupu Adomu Naruševyčiu ir tt. Į 7 savaites, atvykus carienei, Stasys Augustas turėjo su ja politiską konferaciją. Žadėjo respubliką prilekšias gelbėti Maskolijai karėje su turkais, jeigu carienė pristot ant įpėdinystos sosto Stasiui Poniatovskui, ant padauginimo Lenkų armijos ir padidinimo karališkos valdžios. Carienė žadėjo atsakymą duoti sugrįžusi į Peterburgą....

Rugpjutyje 1787 m. turkai apskelbė karę Maskolijai, o 1788 m. taipgi Austrijai Turkijai. Svedų karalius Gustavas IV, idant atsikratyti nuo Maskolijos, pradėjo rengtis į karę. Prusai su Anglija ir Holandija buvo pasirengę remti Turkiją. Paprastasi seimas rudenio 1788 m. turėjo nuspręsti, ką turėjo daryti dabar Lenkija. Tapo priminta remti mierį suerzinti ciesorių dvarus ir priversti juos antpulti ant Lenkijos, idant Fridrikui Vilimui duoti progą užimti vakarines vaivadijas Lenkijos; todėl jį, kaip įgalėdamas, trankė papykį Peterburgisko dvaro; savam pasiuntiniui Varsavoje liepė su Lenkais elgtiesi ismaniai, o tą patį privelio daryti dvarui Peterburgo.

Dabar seimui išpuola surasti fondus 100000 armijos, reikalingos patikrinimui nepriegulmystės respublikos, ir apsvarstyti naują valdžios tvarką pagal reikalavimus nepriegulmings valstijos.

Dabar jau ponai nesibjaurojo stoviais padotkais, kuriuos seniaus jie prilygindavo prie nevalės. Po ilgų diskusijų nutarta uždėti: ant starostystų — dvi, ant ekspektantų, apėmus jiems laukiamas amžinas arendas, — pustrėcios, ant emfiteutų iš 1775 m. — pusketvirtos kvortos pagal naują liustraciją. Ant kunigijos, be subsidium charitativum, antdėjo 20% nuo jėmimų, ant lobių šlėktos 10% po vardu amžinos aukos (ofiara wczysta). Laukė iš tų šaltinių įplauksiant apie 36 milijonus auksinų, nors reikėjo 40 milijonų armijos bedžetui. Tad vienas pasiuntinys įnešė, kad įpėdinui mirusiojo Solytko (+1788) paskirti 100000 auksinų metinės pensijos, o likusius jėmimus iš lobių Krokavos vyskupu paskirti kariumenei. Įnešimas tapo priimtas geru didumu balsų; o į keletą dienų vėliau, nežinurint į persargas nuncijaus, nutarta tapo koekvacija (sulyginimas) visų vyskupijų numirus šiaidykšties jų valdymierams. Skarbinė komisija turėjo vyskupu lobių išduoti į arendą, o vyskupams mokėti pensijas. Primasui mokėti 200, vyskupams lotyniškiems po 100, unitiškiems po 50 tukstancių lenk. auksinų. Bet sunku buvo tikti didelę sumą bedžeto surinkti ažuot 36 laukiamų milijonų.

e) 4-METINIS ARBA DIDYSIS SEIMAS (1788-1792).

Carienė pasiuntė ant rankų Stackelbergio sąlygas sutikos tarp Maskolijos ir Lenkijos: tiko ant sutaikmės atskirtinės nuo išlaikinio užpuolio, bet ne ant atmainų organizacijoje respublikos; tiko, kad busintis seimas užmegztų konfederaciją, bet tik sutaikmei sutarimo ir padauginimui armijos. Karalius tiko ant to, nenorėdamas naudotiesi iš keblumų Maskolijos; pritarė jam Jackus Malachovskis, primas Mikolas Poniatovskis; žinomą pritarė visoki tarnai Stackelbergio, kaip kunigaikštis Adomas Poninskis, broliai Kossakovskiai: Juozas, vyskupas Inflantų, ir Simas, sąnarys nepasiliaujamos Dumos; Vladas Gurovskis, d. liet. maršalkas; Kaz. Račynskis, didlenkiškas generolas; kaštelionai Petras Ōzarovskis, kunigaikštis Antanas Četvertynskis ir kiti. Tiko ant to ir tie, kurie geidė numetimo nepasiliaujamos Dumos ir sugrazinimo senos valdžios didžiūnams, kaip hetmanai — did. begarbis Branickis, ir laukinis Rzevuskis, taipgi Ščesny Potockis, kurs pirks buvo nuo Fr. Aloizo Bruelhaus urėdą generolo lenkiškos artillerijos. Galop 1787 m. šitieje Potemkinui perstatė projektą įsteigimo konfederacijos, kuri sujungtų visas Lenkų spekas karai su turkais, ir tokiu budu jie įgytų valdžią; carienė vienok nepristoj ant konfederacijos magnatų. Trečia-gi partija, vadinama patrijotų, buvo po vada: Igno Potockio, liet. priedv. maršalko; kunigaikščio Adomo Cartoryskio ir Stasio Malachovskio, lenk. referendoriaus. Jų programu buvo susirisimas su Prusais, podrag reformos valdžios ir draugijos pagal reikalus šalies ir progreso. Tųjų sądarbininkų buvo kn. Hugo Kollatajus (gim. 1750), kurs apsi-gyvenęs dabar Varsavoje, emė užsiiminėti publicistika ir surašė projektą reformų knygoje: Do Stan. Malachowskiego, referendarza koronnego, o przyszlým seime anonymsa listów kilka (r. 1788, tris tonai). Prie jų glaudėsi daugelis jaunų žmonių, išėjusių mokyklas Konarskio.

Seimeliuose vadai partijų rupinosi įgyti pasiuntintystas. Eles patrijotų padaugino pasiuntiniai Inflantų: Julius Ursinas Niemcevyčius ir Juozas Weysanhoff, liet. Braščių pasiuntinys Tadas Matusevičius, pinskiškis Mat. Butrimavyčius, poznanskis Ignas Zakševskis ir kiti.

Visos partijos sutiko viename dalyke: troško padauginimo armijos. Visos norėjo dalyvauti anuometiniuose politikos atsitikimuose: dvi pirmosios norėjo remti carienę karėje su turkais, o trečioji velijo ristiiesi su Prusais prieš Maskoliją ir Austriją. Visos todėl velijo busiantį seimą suristi į konfederaciją. Tiktai konfederatiskas seimas, kaip apsergėtas nuo pertraukimo, tegalėjo įvykinti padauginimą armijos.

6 d. spalio 1788 m. Varsavoje atsidarė seimas; maršalku seimo aprinko referendorių Machovskį. Karalius butams perstatė ankščiau jau surašytą projektą akto konfe-

deracijos, ir projektas tapo priimtas. Konfederacija risosi prie katalikų tikėjimo, cielybės šalies, respublikoniškos valdžios, prerogatyvų karališkų ir esančių magistratų; mieriu jos buvo — padauginimas kariumenės, užgyrimas mokesčių ir naminiai pagerinimai. Visi klausimai tur būti sprendžiami didumu atvirų balsų, tik kam reikalaujant, bus galutinai sprendžiama slaptu balsavimu. Tai buvo pergalė patrijotų. Konfederacijai davė du maršalku: iš Lenkijos pasiuntiniai aprinko referendorių Malachovskį, iš Lietuvos — Kazį Sapiehą, generolą lietuviškos artillerijos.

Veikiai potam Prusijos pasiuntinys Heinrichis. Liudvikas Buchholtz pranešė seimui, kad karalius Fridrikis Vilimas II, girdėdamas apie sądarą Lenkijos su Maskolija, manęs, kad tokia sądara kreipiasi prieš jį; jis protestuoja prieš tai ir siulo alijansą apgynimui abiejų valstijų; nesipriesina padauginimui armijos, bet persergsti Lenkiją, kad neįsileistų į karę, kuri galėtų turėti apvertkintas pasekmes.

Išpaua Prusų deklaracijos buvo didelė. Seimininkai buvo persitinkinę, kad Lenkija pasiliauos nuo pančių Stackelbergio ir kad pastojų ponu savo veiklumo. Apie 50 pasiuntinių dėkavoju Buchholtzui už jo karaliaus prakilnius jausmus.

20 d. spalio, ant įnešimo Mikolo Valevskio, Sieradziaus vaivados, seimas vienbalsiai nutarė padauginti armiją iki 100000 ir veikiai po tam pasirodė pasekmės Prusų deklaracijos. Kilo klausimas apie vyresninkystę ant kariumenės, iš ko iškilo aštrios imtynės. Stasys Potockis siulė panaikinti kariskiojo departamento, o sugrazinimą kariskos komisijos, prigulincios tiktai nuo seimo (mat norėjo kariumenės priežurą atimti nuo nepasiliaujamos Dumos). Gynė kariškąjį departamentą Stackelbergis, pats karalius ir primas, persergėdami nelaužyti traktato 1775 m. Opozicija nesiliovė atakavusi. Į pagalbą Buchholtzui pribuvo į Varsavą margrovas Hieronimas Lucchesini, kurs guviai gundė seimą sutraukti prietikus tarp Lenkijos ir Maskolijos. Opozicija pasirengusi buvo šauktis į pagalbą Prusų karalių, kurs laikė parengęs korpusą parubežyje. Tad 3 d. lapkričio, slapta balsuojant, su 18 balsų viršaus tapo paniekintas kariskis departamentas. Tuojau įvyko kariškioji komisija, viena Lenkijos ir Lietuvos iš 18 sąnarių susidedanti: pirmsėdaujancio hetmano, 3 senatorių, 9 pasiuntinių į seimą ir 5 kariškų ypatų. Seimas aprinko kamisorius.

Stackelbergis, nulenktas, Maskolijai kariaujant su Turkija ir Svedija, tylėjo, bet išgirdęs, kad opozicija naujais projektais ketina nustumti šalin konstituciją 1775 m., įteikė maršalkams notą, kurioj grasino respublikai atkerštų už traktatų peržengimą. Nota turėjo priklį pasekmę. Opozicija kreipėsi prie berlyniško dvaro, ar tasai netramdysias laisvės svarstymų ir nutarimą respublikos, beje, kad atsisakytų nuo gvarantinų padalininio traktato 1773 m. Berlyno dvaras ganėdino reikalavimą. Buchholtz maršalkams įteikė deklaraciją, kad Prusų karalius norįs ginti neprigulmystę Lenkijos, bet nesikišas į jos vidurinį sutvarkymą. Tokia deklaraciją padrasino opoziciją tolesniam žingsniui, beje numesti nepasiliaujamąją Dumą.

Tad seimas užmanė išsiųsti į Berlyną pasiuntinį sątarams apie sądarę, taipgi nominuoti ministrus prie visų Europos dvarų. Nors karalius tokius pasiuntinius buvo paskyręs, seimas nutarė, kad tik seimas tegalįs pasiuntinti į užrubežius paskirti ir atsaukti. Karalius pristoj. Idant duoti pasiuntiniams instrukcijas ir vesti diplomatiją, seimas paskyrė Deputaciją Užrubežiniams Reikalams, susidedančią iš maršalkų seimo, 4 antspaudininkų, 3 senatorių, 6 šlėktų ir liet. raštininko Antano Dzieduščio, — iš viso iš 16 ypatų. Tai buvo naujas smugis gvarantijai Maskolijos.

Nelikus kariskiojo departamento ir atribucijos departamento svetimsalių reikalų sudėjęs ant seimo deputacijos užrubežių dalykams, išvertimas visos nepasiliaujamos Dumos buvo jau tik klausimu tulo laiko. Galop 1788 m. net hetmanas Branickis pastojų jos priešū. Tad 19 d. sausio 1789 m. ant įnešimų Valevskio, Sieradziaus vaivados, ir Mikolo Zaleskio, pasiuntinio Trakų, nepasiliaujamoji Duma tapo panaikinta. Toji nepasiliaujamoji Duma vienok daug gero padarė, nes ji tramdė šlėktos nepriklausumą, šlėktos, kuri nenkentė paliepių, o paklusnumo nepažinojo. Nepasiliaujamoji Duma, turėdama galybę pildyti įstatymus ir nutarimus, prižiūrēt urėdinkus ir atstatyti juos nuo urėdo, atsitikus pasipriesinimui, turėjo atribucijas tikros valdžios, kokios Lenkija nepažinojo nuo dviejų šimtų metų. Prieg tam karalius ją nuolatoms ragino veikti, susauckdamas prieš kiekvieną posėdį pirmsėdžius departamentų, referentus bėgantiems reikalams, sekretorius ir su jais prirengdamas svarbesnes decizijas. Karaliaus budrumas neleidė užsilvilti reikalams ir dumoje viešpatavo vienokumas pakrapos. Sąlymais penkių dumos departamentų, Stanislovas Augustas turėjo tiek pat savų kancelarijų, kurias pats savo lėšomis užlaikė; kancelarijose vadovavo gabūs ir darbštūs žmonės, ir tosios tapo tikrąja valdžia. Juk tik dūmai su sitaisius, departamentas maršalkų įsteigė visoje Lenkijoje boni ordinis, o tos, susidėjusios iš ukėjų ir po vada vaivados veikdamas, užsiėmė sutvarkimu didesniųjų miestų. Tik dūmai pasidėkavojant, 1778 metais užsibaigė trimis milijonais suėdijimo, kas ir paliudija jos priežurą ir apskurumą, kokio nė tikėtiesi negalima buvo nuo valdžios pažadininkų. Bet šlėkta dūmos nenkentė ir užmetinėjo jai, kad ji gimusi padalinimo šalies seime atsinešė su savimi prakeikimą ir plėtmą savo kilties. Atsiluosavo respublika nuo rėdo, antmesto jai Maskolijos. Maskolija tuomsyk tylėjo iš prievartos ir iki laikui, verčiant Austrijai. Mat Austrijos kancelieris Kaunitz matė, kad kurstymas seimo per Prusus turėjo starostystas, ekspektatyvos, emfiteuzos ir tėvoniški lobiai vos atnešė 18 milijonų. Sunkiausiai ėjosi su dešimtaine, nes savininkams nors ir po prisieka slepant tikrus jėmumus tesusirinko vos 6 milijonai. Todėl nutarta tapo pusantros paduminės nuo miestų, špuntinė nuo vyno, ant skerdėjų uždėjo mokesčių noturoje, iš ko yzdas tikėjosi keliolikos milijonų. Bet ir tų šaltinių neužteko. Todėl seimas tuomsyk pasikakino 65000 kariumenės.

Projektu naujos konstitucijos užsiėmė išrinktojo 7 d. rugsejo 1789 m. Deputacija pataisymų formos valstybės kurios pirmsėdžiu buvo Krasinskis, vyskupas Kamienieco. Veikiai jai sądarbiau Deputacija perkračinėjimui reikalų miescionijos, paskirta per rupestį prezidento Senos Varsavos, Jono Dekerto.

Dekertas su Kollatajumi rįzosi iš visų karališkų miestų sutverti susivienijimą sugrazinimui jiems senų tiesų, ir todėl 1789 m. lapkrityje suvažiavo į Varsavą 269 delegatai iš 141 Lenkijos miestų (be Krokavos) ir Lietuvos. Memorijale, surašytame Kollatajaus, delegatai reikalavo miescionins: neminem captivabimus, laisvės pirkti žemiskus

* Stackelbergis jau 5-tą d. lapkričio pranešė seimui, kad karalius Fridrikis Vilimas II, girdėdamas apie sądarą Lenkijos su Maskolija, manęs, kad tokia sądara kreipiasi prieš jį; jis protestuoja prieš tai ir siulo alijansą apgynimui abiejų valstijų; nesipriesina padauginimui armijos, bet persergsti Lenkiją, kad neįsileistų į karę, kuri galėtų turėti apvertkintas pasekmes.

AIRIJA.

Lapai iš Istorijos Airijos.

Parašė A. Janulaitis

Pabaiga.

Lengvėjant airių buvimi, atsirandant skirtingumams kiasų tarp pačių airių, turėjo įvykti atmainos ir pačių deputatų tarpe; jie nebegalėjo ilgai išbūti vienoj partijoje. Bet pakol kas sulaukė juos Parnello vardas ir jo įtekmė.

Staiga Parnello žvaigždė užgeso. Atsitiko visai netikėtai. Snipų gaujos, ministrai negalėjo jam įkasti, o dabar tas atsitiko dėl niekniekių. Apkalto jį dėl svetimotystės. Vieno deputato arijo pati (O'Shea — O'S) suėjo su Parneliu. Prasidėjo byla dėl persikėlimo, teismas perskyrė. Ir Parnell vedė ją. Tas atsitikimas davė progą drėbti purvais ant Parnello. Gladstone — davatkinas, priešingas pasimetimui, pasibaurėjo iš to. Dievobaimingi anglai, kuriems jis buvo daėdės, ėmė truksmą kelti. Sujudo davatkos, parizėjai. Pradėjo juom pyktinties ir katalikai ariai ir pasitraukė nuo jo, ko pirmiausia popiežius negalėjo padaryti. Parnello įtekmė nupuolė. Jo partija skilo. Turtingesniejie, pasivadinę nepriklausomais, išėjo iš jos. Pasiliko vieni jo artimiausi šalininkai, vėliaus parnellitais vadinami. Neuzilgo po to Parnell mirė, 6-7 spalį 1891 m.

VI.

Airija, kaip buvo minėta, yra artojų kraštas. Pramonė negalėjo atsirasti, turėdama daugybę kliūčių. Dėl šito ir dėl persikėlimų daugybė airių turėjo kraustytis svetur. Neuzderėjimui, badas spirdavo daugybę ieškoti duonos Amerikoje. Minėtinai yra neuzderėjimas 1846—1849 m. O čia tais metais panaikinta muitai ant įvežamųjų javų. Dvarininkams buvo taitai labai neparanku. Ir stengėsi kaip nors kitaip atsilyginti nuostolius: dirvas užleido pievomis, ukininkus išvarė. Avys davė didesnį pelną, negu ukininkai. Daugelis jų nusėjo duonos. O čia dar išsiplatino bulbių liga, o bulbėmis mito daugiausiai ariai. Karštinės, maras badas sumazino airių skaitli. Tiktai 1851—1896 m. apleido tėviskė 3700000 airių. 1891 m. pačioj Airioj beliko tik 4580000 airių, kurie 800000 gyvena išimėte po Skotiją ir Angliją. Iškeliaujimas iš Airijos nesiliauna. 1897 m. iškeliauo — 32535 žmonės. 1898 m. iškeliauo — 32341 žmogus. 1899 m. iškeliauo — 41232 žmogus. 1900 m. iškeliauo — 45288 žmonės. Sulyginimui nurodome ir Airijos gyventojų skaitli:

1695 m. — 1.034.102.	1861 m. — 5.798.967.
1750 m. — 2.372.634.	1871 m. — 5.412.377.
1811 m. — 5.937.856.	1881 m. — 5.174.836.
1841 m. — 8.196.597.	1891 m. — 4.704.750.
1845 m. — 8.295.061.	1901 m. — 4.458.775.
1851 m. — 6.574.278.	

Ir airių kalba nyksta, greičiau negu airių skaitlius. 1851 m. kalbėta vien airiskai: — 1.204.684. 1991 m. kalbėta vien airiskai: — 680.174. Ji užleidią vietą angliška.

Išvystė augant, nerimstant ariams, veikiančiam parlamente jų deputatams, kovojant ant vietos ukininkams, turėjo valdžia pažūrėti ir į tų apsirėikimų priežastis. Reikėjo sutvarkinti žemės klausimą. Tasai prasidėjo nuo 1869 m., kuomet apirka anglų bažnyčios žemės ir perduota ukininkams. 1870 m. uždrausta pavartyti ukininką, neuzmokėjus jam už pagerinimą ukio ir kitokių nuostolių, jeigu pirm laiko jį pavaro. Toliau eina istisa eilė įstatymų 1881 m., 1883, 1885, 1891, 1896. Per tą laiką išleista į 40 įvairių įstatymų, kurie teip supainiojo reikala, kad ukininkai tiesiog prigulėjo nuo teismų, advokatų, kurie tuos dalykus išpainios. Pagaliau kiti įstatymai nebuvo pildomi: prieikė daug laukų agitacijos ir kovų, kol jie buvo ir gyvenime, netik ant popieros.

Tuos įstatymus apie airių žemę išleisdavo liberalai (Gladstone) ir konservatyvai (Salesbury, Balfour). Liberalai stengdavosi padėti nuomotojams (randauininkams), numazindami nuomą, apsunkindami išvijimą; konservatyvai stengėsi padauginti savąžemių skaitli, palengvindami žemės išpirkimą, duodami tam dalykui paskolas. Ir jau pradėjo augti skaitlius airių savąžemių. Tais laikais galėjo nusipirkti žemę 80000 ukininkų, ir tik 2 iš jų neužsimokėjo. Dauguma gavo palalpą iš vaikų ir giminių Amerikoje gyvenančių, kiti gi patys išten grįžo.

Ilgainiui ir patys ponai pajuto, jog esantis dalykų stovis jiems nenaudingas, jog gali daugiaus pelyti, kitaip reikalus vedant. Budavo atsitinkimai, kad žemė iš pono iki ukininkų eidavo per 6 tarpininkų rankas. Per tą ponui iš tų pinigų nedaug tekludavo, tarpininkai geroką dalį atsiimdavo. Kartais ponui iš 2 svarų (20 rub.) tekludavo tik 7 šil. (=3.50 rub.), o kartais jam įeidavo tik 11—12 dalis. Todėl jie norėjo žemę parduoti ir gyventi pinigais. O ukininkai norėjo tapti savąžemiais. Pradeda tarp savų ukininkai ir ponai taravoties. Pirmas susirinkimas iš atstovų abiejų pusių atsibuvo 1902 m. Ir jau ant kitų metų į parlamentą įnešama sumanymas apie išpirkimą žemės. Sumanymas priimtas ir tapo įstatymu.

Pagal įstatymą visi 400000 gyvenimų išperkama per 15 metų, vadinasi nuomotojai 1919 taps savąžemiais. Per tą laiką izdas atmokės ponams tos žemės vertybė. O ukininkai atgrąžis skolą izdai per 68% metų. Valdžia nutarė tam reikalui paaukoti 12 mil.

svary (120 mil. rub.). Istikrųjų ji neaprakša nieko. Teismų, policijos bus mažiaus, kalėjimai aptūstės.

Dabar reikalavimas airių-ukininkų išpildytas. Žemė jiems priklauso. Pasiliko dar vienas dalykas neįvykintas — autnomija arba savvyvalda. Bet ji turės vėliaus įvykti. Ir tas klausimas yra suristas su pačiu žemės klausimu. Daug laiko lieka, kol žemė galutinai bus išpirta. Visos vyriausios komisijos sėdi dabar Londone, o ne Dubline — Airioj. Tas dalykas turės būti pavestu vietinėms draugijoms. Patiems ponams pasirodys reikalinga autnomija; išsidalinimas ir ramus persiskyrimas galės gerai įvykti, jeigu jisiai bus paremtas ant užsitikėjimo ir lygybės. O jos pakol nėra.

PRIERAŠAS.

Rašydamas naudojau sekanciais šaltiniais: *Green* Trumpa istorija Anglijos II-III t. — rus.). *Kautsky* Irland (1880 m.). — *Heckel* Boycott Jahrbuecher fuer National oekonomie III F. 10. B. 1905 m.). — *Herkner* Die irische Agrarfrage (tenpat B. XXI). — *Filon* les Propils Anglais. — *Tarlé* Parnell (rus.). — *Life of Michael Davitt*. — Laikraščių straipsniai (Neue Zeit. ir k.). — *Brockhaus* ir *Meyero* Konvers. — *Lexicon* n'ai.

GALAS.

L. TOLSTOI

Pragaro Atgijimas.

Vertė Z. A.

I.

Tai buvo tuokart, kada Kristus skelbė žmonėms savo mokslą.

Tas mokslas buvo toks aiškus, ir sekti jį buvo teip lengva, teip tikrai gelbėjo jis žmones nuo pikto, kad niekas negalėjo užstoti jam kelio patintis.

Visų vėlinių tėvas ir ponas Belzebulas buvo labai susirupinęs. Jis matė aiškiai, kad gana jam bus valdžius žmones, jei Kristus neišizadės savo mokslo. Jis buvo susirupinęs, bet nenusiminė ir kurstė paklusnius farizejus ir knygininkus kuo daugiau užgaulioti ir kankinti Kristų, Kristaus gi mokiniams tarė bėgti, pametus jį vieną. Jis viltingas, kad Kristus baisyms žudynėms pasmerktas, visų išjuokiamas, mokinių pamestas ir ant galo žudynių kancijų įveiktas, paskutinėje valandoje išizadės savo mokslo. Išizadėjimas gi sugriau visą mokslo pajėgą.

Kryžius turėjo viską išristi. Kristui pratarus: "Dieve mano, Dieve, kam manė apleidai!" Belzebulas net pašoko iš džiaugsmo. Jis pagavo parengtus Kristui pančius ir užsidėjęs sau ant kojų mėgino ir taikė, kad nenukristų, kada bus uždėti Kristui.

Bet štai Kristus pratarė: "Tėve, atleisk jiems, nes nežino ką darą." Paskui dar pasakė: "išpildė" ir mirė. Belzebulas sumojo visa pralaimėjęs. Jis norėjo nusimesti pančius ir bėgti, bet nebegalėjo nė krustelėti. Pančiai susirakino ir suveržė jo kojas. Jis norėjo sparnais pasikelti, bet nebegalėjo jų išskleisti. Belzebulas matė, kaip Kristus spindulių apsiaustas sustojo prie pragaro durų, matė, kaip visi nusidėjėliai nuo Adomo iki Judos išėjo iš pragaro, matė, kaip išlakstė visi velniai, matė, kaip pragaro sienos tytom sugriuvo į visas puses. Jis neįskentė ir gailiai suėypės prasmego pro atsivėrusią aslą.

II.

Pasiliko šimtas, du, tris šimtai metų. Belzebulas neskaite laiko. Aplinkui buvo tamsu ir tylu. Jis gulėjo nesikrutindamas ir stengėsi nieko nemanyti, bet vistiek manė ir neapkentė to, kurs jį pradžudė.

Tik staiga, — jis neatminė ir nežinojo, kiek šimtmečių praėjo nuo ano laiko, — jis išgirdo ties savim tartum kojų tryptimą, vai-tojimą, šauksmą ir dantų griežimą.

Belzebulas pakėlė galvą ir ėmė klausytis. Jis negalėjo tikėti, kad Kristaus pergalėtasis pragaras būtų galėjęs atgyti, bet kojų tryptimas, šauksmas ir dantų griežimas ėjo vis aiškyn ir aiškyn.

Belzebulas pasikėlė, ištiesė savo galuotą kojas su ataugusiomis nagomis (net nustebo, kad pančiai spatis nukrito) ir suplastėjęs išsiskleidusiais sparnais sušvilpė teip, kaip seniaus švilpdavo šaukdamas savo tarnus ir pagelbininkus.

Nesuspėjo jis nė mostelėti, kaip ties jo galva atsivėrė skylė, blykstelėjo raudona ugnis ir burys vėlinių vienas kitą gruzdami, kuliais suvirto pro skylę ir kaip varnas puoleną, teip jie apspito Belzebulą.

Velniai buvo dideli ir maži, stori ir sudžiuvę, ilgomis ir trumpomis uodegomis, smailiais, tiesiais ir kreivais ragais.

Vienas iš vėlinių, su pelerina ant pečių, visas nuogas, blizganciai juodas, apskritu be barzdos ir ustų veidu ir dideliu pasikabinusiu pilvu sėdėjo atsitusęs prieš patį Belzebulą ir vartydamas liepsnotas akis tomėl šypojoji ir vizgeno ilgą, laibą uodegą.

III.

— Ką reiškia tas užsėys? — paklausė Belzebulas rodydamas į viršų. — Kas tenai yra? — Tas pat, kas ir visuomet budavo, — atsakė blizgantysis velnias.

— Nejaugi yra nusidėjėliai? — paklausė Belzebulas.

— Daug, — atsakė blizgantysis.

(Toliau bus).

PRIVATISKOJ NUOSAVYBĖ.

Žemė sukosi aplink savo ašį ir tas gimdė rytą, dieną, vakarą ir naktį. Ant kamuolio, kuris vadinosi žeme, buvo visoki gyvunai, kilčiausi iš jų vadino savo žmonėmis.

Tie tat žmonės vogė viską ir už savę kvailems žmonėms aiškino, kad tai jiems Dievas davė; kad tai jų privatiška nuosavybė.

Galų gale atsirado gudruoliai, kurie pasisavino net ir saulės šviesą. "Užtraukė plėvę ir tarp žemės ir saulės ir padarė amžiną naktį..." — Kas bus? — pradėjo dejuoti žmonės.

— Tokia, tur but, Dievo galė — sakė vieni.

— Jau arti paskutinytis teismas, — pranašavo kiti nusigandę.

— Męs vargstam, tur but tam esame užginę.

— Teip, rodos, dabar būtų gerai, kad išauštų kada diena, bet veltui...

Susirinkę į šventinčias, meldėsi pas dievą, kad duotų nors menką spindulį šviesos, kuris apšviestų ukę ir augintų javus, bet veltui.

— Jeigu ilgai teip bus, turėsim badu išmirti.

— Gal Dievas rupis?

Plėvės savininkai su cirkeliu išbraizė plėvę ir apskelbė, kad norinti, gali pirti skyles, kurios apšviestų jų ukę — turės, reiskė, kiekvienas sau privatišką saulės šviesą...

Tuojuo mainė ant naujų saulės šviesą, o neturintiems naujų buvo amžina naktis...

Atsirado maištininkai. — Juk saulė teber! — jie sušuko ir, įsimaisę į žmonių minias, pradėjo sakyti: — sukilime ir nudraskykime tą plėvę ir saulės šviesą lygiai visiems!

— Kaip gi dabar? Juk valdžia teip gina tą plėvę — susaudytą! — Reik tik visiems susitart!

— Ugi kareiviai! —

— Juk ir kareiviai mės.

Kunigai baisiai bijojo šviesos ir jie aiškino, kad tamsybė yra nuo pat pradžių ir bus iki pabaigai. Jie aiškino, kad vieni turi but šviesos viešpatiais, ir jie gali parduoti už pinigus ją jos neturintiems. Apjaukė vergai klausė ir tikėjo, kad tai teisybė; jie buvo tikinti, bet ne protaujanti; jų šimintis buvo kunigų privatiškoje nuosavybėje.

Pagieža augo...

— Reik plėvę ir jos šavininkus sumaisyti su dumblais! — šaukė maištininkai.

— Geriau ramiai. Reik nuo jų pirti spindulius.

— Kas jiems davė saulę?! Juk saulė visų!

— Ne, teip negalima. Męs nesutinkame.

— Kodėl?

— Maištai priešinasi Dievo galai.

— Kokiu būdu gali priešintis? Dievas pakabino saulę ant ašutis ir uždegė ją, kad apšviestų plutas tamsybės.

Vergai sunkiai dusavo ir jie apie tai niekaip negalėjo persitiktinti. Kada jiems aiškino kunigai, kad turi klausyt vagių ir juos guodoti — jie tikėjo. Maištininkai, kada antraip jiems aiškino — jie vėl tikėjo; jie buvo, tarsi subluđę, ir nežinojo kur teisybė.

Žmonės mokyti, tačiau neturinti jokios nuosavybės, nežinia, ar iš apkvaitemo, ar iš didelės išminties ir tie sakė:

— Ar reik didesnės nesąmonės, kaip panaikinimas privatiškos nuosavybės?

Maištininkas patėmėjo ir atsilepė:

— Pats žmogaus prigimimas priešinasi privatiškai nuosavybei. — Nagi!

— Kas jums ant svieto yra geriausia?

— Kada aš esu linksmas, tai man yra geriausia. Supranti? — Teip. Įeikite į kambarį ir vienas linksminkitės, juokitės, privatiškai vienas. Ar galėsite tą padaryti? Dagi per rakto skylę kas pamatytų ir saktų, kad kvailas. Na, o bukie jūs draugijoje, kada visi lygiai ne privatiškai bus užganėdinti, linksminsis ir jums bus linksmas. Jau tas reiskia, kad ir žmogaus jausmas buvo užrakintas privatiškoje nuosavybėje.

— Mažas faktas.

— Išmintis žmogaus teipgi yra visai be naudos, jeigu ji laikoma privatiškoje nuosavybėje.

— Che, che, che! Ir kaip?

— Jums išmintį davė gamta, ją išobulino žmonija, jeigu jūs ją laikysite privatiškoje nuosavybėje.

— Jūs išmintį davė gamta, ją išobulino žmonija, jeigu jūs ją laikysite privatiškoje nuosavybėje.

— Jūs išmintį davė gamta, ją išobulino žmonija, jeigu jūs ją laikysite privatiškoje nuosavybėje.

— Jūs išmintį davė gamta, ją išobulino žmonija, jeigu jūs ją laikysite privatiškoje nuosavybėje.

— Jūs išmintį davė gamta, ją išobulino žmonija, jeigu jūs ją laikysite privatiškoje nuosavybėje.

— Jūs išmintį davė gamta, ją išobulino žmonija, jeigu jūs ją laikysite privatiškoje nuosavybėje.

— Jūs išmintį davė gamta, ją išobulino žmonija, jeigu jūs ją laikysite privatiškoje nuosavybėje.

— Jūs išmintį davė gamta, ją išobulino žmonija, jeigu jūs ją laikysite privatiškoje nuosavybėje.

— Jūs išmintį davė gamta, ją išobulino žmonija, jeigu jūs ją laikysite privatiškoje nuosavybėje.

— Jūs išmintį davė gamta, ją išobulino žmonija, jeigu jūs ją laikysite privatiškoje nuosavybėje.

— Jūs išmintį davė gamta, ją išobulino žmonija, jeigu jūs ją laikysite privatiškoje nuosavybėje.

— tai bus kriminališku prasižengimu!

Jiedu nutilo.

— Beje, jūs moteriškai nepripazįstate lygių teisių su vyrais! — Žinoma.

Teip pasakęs, jis pasipūtė, kaip kad būtų jautis, o moteriškę jo išmintyje buvo lygi tik varlei.

Tačiau jis ant tiek iš didelės išminties negalėjo dasiprotėti, kad varlė negali paperėti jauti.

— O ar užginatę faktą, kad jūs esate gimę iš moteriškės?

— Neuzginu.

— Gerai, tai prilyginkim męs moteriškę prie karvės, o jums prie siaubut versiu! Che, che, che, versis!

Neatsižvelgiant į nieką, nuo rytų iki vakarų, nuo pietų iki šiaurės — visą žemės kamuolį apsiautė masa pagiežos, sprogo ir išnaikino visus rubežius krįpinalizmo!

Slūburis.

IŠ VISUR.

— Meksiko randas rengiasi nuo Amerikos rando pareikalauti nuobaudimo vietinių valdžių miestel Del Rio ir kitų parubežinių Texaso miestų, kadangi jos leido užpuolusiems ant Meksikos miestų revoliucionieriams pasislėpti pasavę; kadangi jos leido laikyti susirinkimus ir siundancias kalbas.

— Vadovs Meksiko kariumenės, jenerolas Morez, išsiūstas prieš revoliucionierius į Torrean, prisakė nelaisvėn revoliucionierius imti, bet pasidondančius peršauti, kadangi nelaisvių užlaikymas daug iškaščių padaro. Už pagaviną kiekvieno revoliucionierio jis siulo po 100 dol.

— Strasburge, Alzatioj, 1 d. liepos atsibuvo miesto viršininkų rinkimai. Pirmiau miesto rodov buvo 16 socialistų, dabar jie nužudė visas vietas, išrinko tik vieną socialistų kandidatą.

— Ant Kaukazo, po smarkiai audrai tekanti nuo kalnų vandens užliejo miestą Aleksandropol. Gatvės pavirto į upes. Smarkiai tekantis vanduo nunešė daug namų. Tvanuose pražuvo ir daug žmonių.

— 2 d. liepos atsibuvo jau ant naujų pamatų rinkimai Finlandijos seimo atstovų, vietoj sanarių caro išvaikyto seimo. Išrinką daugiausiai konservatyvų, teip vadinamų senųjų finų.

— Maskolijoj, Nikovo anglų kasyklose, 2 d. liepos atsitiko baisi dujų eksplozija. Iš olos ištraukė 175 užmūstų darbininkų kunus, bet oloj yra dar daugiau negyvy. 75 baisiai apdegintus ištraukė gyvus, iš jų dešimtis tuojaus pasimirė.

— Paraguiay, mieste Asuncion buvo smarkus mušiai revoliucionierių su rando pajiegoms. Net keli šimtai žmonių likosi užmūstų. Kadangi telegrafų vielos nupiausytos, tai platesnių žinių apie revoliuaciją negalima gauti.

— Mieste Guatemalej vidurinėj Amerikoje, pasibaigė byla 100 revoliucionierių apkaltintų už pakšesinimą ant gyvasties prezidento Cabcra. 20 ypatų teismas pasmerkė pakorimu, 53 išteisino.

— Kaip paduoda paskutiniai telegramai, revoliucionieriai respublikoj Paraguay patėmė viršų ant rando, jį išvertė. Jie prezidentu išrinko Dr. Emiliano Naveira. Laikė mušiu ant gatvių mieste Asuncion krito su viršum 500 kariautojų.

— 1 d. liepos, Bacatatem kalnuose, Meksike, meksikoniškėje kareiviai turėjo gana smarkų susirėmimą su Yaqui indijonais. Susirėmime, 4 indijonai likosi užmūsti, 10 tapo sužeistų, o apie 20 pateko nelaisvėn.

— Mieste Brest, Prancuzijoj, susibuntavo dalis kareivių. Jų suvaldymui pašaukė ugnagesius, kurie į pakelusius riaušes paleido iš čirskynių šaltą vandenį ir tas pagelbėjo.

— Prisakius Varšavos jeneralgubernatoriui, likosi uždarytos visos privatiškos mokyklos Petrakovo gubernijoj (Lenkijoj), kadangi jose vaikus mokino lenkiskoj kalboj istorijos ir geografijos.

— Mieste Saigon, Kachinchinjoj (pietinėj Azijoj), apsirgo gana pavojingai du šimtai prancuziškų kareivių. Doktorai mano, kad baudyta kareivius nunuodinti.

— Maskoliškasis caras vėl išplatė ant savo laivo ant jurių. Manoma, kad ant jurių caras susitikis su Vokietijos cecioriu. Stolypin ketina kitu laivu sekti paskui carą.

— Kaip praneša paskutiniai telegramai, pietinėj Amerikoje, respublikoj Paraguay, užginė revoliucija.

— Meksike, kasyklose Mexican Coal Co. atsitiko eksplozija, kurios 20 amerikų ir japoniečių darbininkų likosi užmūstų.

— Lwovo teismas pasmerkė nužudymu rusų universiteto studentą, Sičinskį, kuris užmūšė Galicijos viršininką, grafą Potockį.

— Ant salos Hayti, mieste Port an Prince siautė gaisras, kuris išnaikino 400 namų, tame miesto rumą ir kalėjimą.

— Mieste Saigon, Kachinchinjoj (pietinėj Azijoj), apsirgo gana pavojingai du šimtai prancuziškų kareivių. Doktorai mano, kad baudyta kareivius nunuodinti.

— Maskoliškasis caras vėl išplatė ant savo laivo ant jurių. Manoma, kad ant jurių caras susitikis su Vokietijos cecioriu. Stolypin ketina kitu laivu sekti paskui carą.

— Kaip praneša paskutiniai telegramai, pietinėj Amerikoje, respublikoj Paraguay, užginė revoliucija.

— Meksike, kasyklose Mexican Coal Co. atsitiko eksplozija, kurios 20 amerikų ir japoniečių darbininkų likosi užmūstų.

— Lwovo teismas pasmerkė nužudymu rusų universiteto studentą, Sičinskį, kuris užmūšė Galicijos viršininką, grafą Potockį.

— Ant salos Hayti, mieste Port an Prince siautė gaisras, kuris išnaikino 400 namų, tame miesto rumą ir kalėjimą.

— Mieste Saigon, Kachinchinjoj (pietinėj Azijoj), apsirgo gana pavojingai du šimtai prancuziškų kareivių. Doktorai mano, kad baudyta kareivius nunuodinti.

— Maskoliškasis caras vėl išplatė ant savo laivo ant jurių. Manoma, kad ant jurių caras susitikis su Vokietijos cecioriu. Stolypin ketina kitu laivu sekti paskui carą.

— Kaip praneša paskutiniai telegramai, pietinėj Amerikoje, respublikoj Paraguay, užginė revoliucija.

— Meksike, kasyklose Mexican Coal Co. atsitiko eksplozija, kurios 20 amerikų ir japoniečių darbininkų likosi užmūstų.

— Lwovo teismas pasmerkė nužudymu rusų universiteto studentą, Sičinskį, kuris užmūšė Galicijos viršininką, grafą Potockį.

— Ant salos Hayti, mieste Port an Prince siautė gaisras, kuris išnaikino 400 namų, tame miesto rumą ir kalėjimą.

— Mieste Saigon, Kachinchinjoj (pietinėj Azijoj), apsirgo gana pavojingai du šimtai prancuziškų kareivių. Doktorai mano, kad baudyta kareivius nunuodinti.

— Maskoliškasis caras vėl išplatė ant savo laivo ant jurių. Manoma, kad ant jurių caras susitikis su Vokietijos cecioriu. Stolypin ketina kitu laivu sekti paskui carą.

— Kaip praneša paskutiniai telegramai, pietinėj Amerikoje, respublikoj Paraguay, užginė revoliucija.

— Meksike, kasyklose Mexican Coal Co. atsitiko eksplozija, kurios 20 amerikų ir japoniečių darbininkų likosi užm

NESIDUOK KANKINTI.

Kol medicinos mokslas nebūvo dar pakilęs taip kaip dabar, nelaimingi ligoniniai niekur negalėjo surasti tiltes pagalbos ir ligos kankino juos po kelis mėnesius ir metus, iki paskutinę kibirkštį gyvasties iš jų išspaudė ir jie mirė davę žydinčią jaunystę.

Dabar visi kitaip yra; išmincingas žmogus savo sveikatą ir laimę guodoja, gali prigyventi žilą senatvę, nes jeigu kartais kokia liga užpuola, tai pasitarus pas gerus daktarus ir naudojant grynus vaistus, liga tampa pergalėta ir vėl gyvenk sau sveikas ir laimingas. Sakome laimingas, kadangi sveikata yra didžiausias turtas, o kas sveikats tas ir laimingas.

Jeigu jautiesi savyje nesveiką, tai be apsirinkimo ir atidėliojimo, stačiai kreipkis prie Dr. Collinso New Yorko Medikališko Instituto aprašomas nesveikumas ar liga, o busi išgydytas; užtai, kad tenai daugiausiai pagelbi ir išgydo, negu koks kiti daktaras ir Institutas Amerikoje, kad liudija daugybės padėkavimų nuo išgydytų. Per tai geriausia pagelbi, kad kiekvienai ligai yra daktarai specialistai; be to dar daktaras profesorius. Vaistų tenai randasi, iš viso pasaulio ko geriausi pargabenti ir paties Instituto daktarų išrašti, kokius tikėtai žemė ir gamta bei mokslas gali išduoti. Jei tavo vargina ligos, tokios kaip: Trumpa atmintis, svaigimas, užimas ir skaudėjimas galvos, nusilpėjimas ant kuno ir lytiškų pajėgų, nubėgimas sėklos per sapnus ir pragaistingas įprotis saužagystės, spuogai ant kuno ir vaikščiojanti dieglija po vidurius, sąnarių bei kaulų, krūtinių skaudėjimas, sloga nosies bei gerklės, negalėjimas valgyti, pasilieti ir miegoti, džiūvos ligos apsirėškimai, inkstų, plaučių ir kepenų ligos kaip ir vidurių nederimas, užkietėjimas, širdies silpnumas ir drebinimas, reumatizmas - sausgėla, nerviškumas, nusiminimas, tankus šlapinimas bei puslės ligos, sunkumas ir tirpimas kuno dalių, geltigė, katras, dispepsija, pergyventas silpnumas, kaip ir kraujo užduodimo visokios lytiškos užsikrečiamos ligos - per paleistuvystę kokio vardo jos nebūtų, vistiek; moterų skausmingos mėnesinės ir kitos, vidurių ir gumbo ligos. Tad apie tai parašykite vėsiui paminėtam Institutui, kurio apgarsinimas ir adresas yra kitoje vietoje; be abejonės aptursite rodą ir tikrą pagalbą sveikatai. Liga bus išgydyta ir nereikės daugiau kankintis. Butų neisimymas pasiduoti ligai, galint išgydyti.

KOVA SU DŽIOVA.

Visos civilizotos tautos visos svieto kovoja su "baltuoju maru" arba džiova. Daktarai sutinka, kad butiniai yra reikalinga pamokinti žmones apie pradinis apsirėkimus džiūvos, idant suteikti išgalę kiekvienam kovoti su liga į laiką. Iš visų apsirėkimų pamintėtų laikraščiuose paprašiusias ir pataisi pirmas yra nuzūymas noro valgyti ir vėmimas - tankiai nėra žiurimas ir praleidimas. Pradėk tuojau šia Trinerio Amerikonišką Elikšyrą Karčiojo Vyno imti ir neduok įsivairuoti smarkiausiai ligai. Šitas vaistas sutaisis vidurius, duos stiprumą ir pajėgą priimti ir grumioti maistą. Tą atsiekęs išlaimesi kovą, ypatingai, jeigu pritaikysi prie šito gydymosi dar saulės šviesą ir šviežią orą. Iš to matysi, kaip svarbu yra niekuomet nedėti nieka "menko" nuzūdymo noro valgyti. Trinerio Amerikonišką Elikšyrą Karčiojo Vyno išgydis visas ligas pilvo. Gaunamas apatiekose. Juozapas Trineris, 616-622 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Draugysčių reikalai.

DIDELIS METINIS PIKNINKAS.

Chicago's Susivienijimas Lietuvių Draugysčių surengė pikniką nedėlioje, 12 d. liepos, Schutzto darže prie 22 gatvės, Riverside, Ill. Prasišė 9 val. ryto. Tėjimas rė. porai. Bus puiki muzika, garvedinanti gerimai ir visokios žaislės. Visas pelnas eis statymui Lietuvių sveitėnės, kurios stoja Chicago's Lietuviai seniai jau atitacia. Todėl visi lietuviai privato kuoskaitlingiausia atsilankyti ant šito pikniko. Vaziuoti reikia iki 22 gatvės, taja iki 48 Ave., o paskui La Grange karais iki vietai. Su pagarba, Komitetas.

PADEKAVONĖ.

Jaunų Lietuvių Politiskās Kliubas širdingai dėkavoja žmuniems dalyvumui apvaikščiojime tautiškos šventės atminčiai mūsų istoriko bei rāstininko 28 d. birželio šių metų, E. St. Louis, Ill.; dėkavoja vietinėms draugystėms šv. Jurio, sv. Juozapo, Jaunuomenės draugystei po globa šv. Kazimiero L. K. ir moterų draugystei šv. Rāzāncavos. Teipat iš Bnd Nepri gulmingam Lietuviskam Kliubui už jo skaitlingumą ir puikią muziką ir abiem draugystėms šv. Mikolo Ark. ir Susivienymui Lietuvių iš Collinsville, Ill., kaip ir draugystėms iš St. Louis, Mo., šv. Kazimiero ir D. L. K. Vytauto, ir podraug visiems lietuviams ir lietuvėms abelnei, žmuniems dalyvumui apvaikščiojime: už deklamacijas, dainas, pagiedotas choro, vedamo Jurgio Šilingio, Varde J. L. P. Kliubo.

Komitetas.

PIKNINKAS.

West Pullman. Draugystė šv. Izidoriaus Artojo parengė pikniką nedėlioje 26 d. šio mėn. Povilo Karecko darže 758 - 123-čios gatvės. Prasišė 9 valandą ryto. Tėjimas 25 centai porai. Muzika pirmos klasiškos; šokiams vieta didelė; bus giedama visokios gražios linksmos dainos. Visoki gerimai ir užkandžiai. Kvietia visus kuoskaitlingiausiai sueiti.

Komitetas.

THE BELL AKCIJONIERIAMS.

11 d. šio mėn. 8 val. vakare, salėje po nr. 3301 So. Morgan st., bus svarbiausias susirinkimas visų ir tie kurie buvo atidavę savo akcijas, galės kiekvienas pasiimti atgal. Visi privato ant šito susirinkimo ateiti - kvietia

Komitetas.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo vyro Pranciškaus Vyturio, Vadinamo teipgi Kauzauku; paėina iš Kauno gub. ir pavieto, Stakių parap., Kibartų kaimo, 5 metai kaip Amerikoje, gyvena New Havene, Conn., išvažiavo iš namų sėgdamas 22 d. pereito mėnesio. Jis yra 30 metų amžiaus, 6 pėdų augščio juodbrūvas, juodais plaukais, mažais useliais. Jis pats ar kas kitas teiks duoti žinią adresu:

Ona Vyturienė,

103 James St., New Haven, Conn.

Pajieškau savo sumatą Andriaus Steponavičiaus, Kauno gub., Šiaurinių pav., Vaiguos parap., Laugirikių kaimo, 16 metų kaip Amerikoje, angliškai vadinasi Andrew Miller, pirm 3 metų gyvena Chicagoje, paskui išvažiavo į Allegheny, Pa. ir ten prigulėjo prie Sv. Kazimiero draugystės. Teipgi pajieškau Juozo Dauksos, to paties kaimo ir parapijos. Atvažiavau iš Lietuvos 3 mėnuo ir norėčiau su jais sueiti. Jie patys ar kas kitas teiks duoti žinią adresu:

Eleonora Steponavičienė,

184 W. 18th St., Chicago, Ill.

Pajieškau savo švogerio Jono Juknevičiaus, Kauno gub., Panevėžio pav., Kupreliškų parap., Teresdvario viensėdžio, apie 17 metų kaip iš Lietuvos; turiu jį labai svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas teiks duoti žinią adresu:

Jonas Januška,

10637 Michigan av., Roseland, Ill.

Pajieškau savo draugo Jono Trumpio, Kauno gub., Panevėžio pav., Pakruojų parap., Šilkiško sodžiaus, apie 10 metų kaip Amerikoje, gyvena Duquesne, Pa.; turiu jį svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas teiks duoti žinią adresu:

Antanas Navickas,

8809 Houston av., Chicago, Ill.

Pajieškau savo brolio Juozapo Aleksino, 3 metai atgal gyvena Philadelphiaje, Pa. ir Camdene, N. J. Kas prisius man jo tikrą adresą gaus \$10.00; jis pats lietuvišką laikraštį neskaito ir per tai negali atsisaukti.

Pijus Aleksinas,

617 Alabama av., Sheboygan, Wis.

Pajieškau Kazimiero Boiskaus ir Jono Knecevisko, abudu gyvena pas mane ant burdo ir išėjo 25 d. birželio neužsimokėję už gyvenimą, be to dar Boiskus išnešė \$10.00 pinigais. Kas apie juos kur sužinos malonėkite duoti žinią adresu:

M. Valavič,

1132 Locust st., DeKalb, Ill.

Pajieškau savo draugų Mikolo ir Antano Jaunsauskų, rodosi gyvena Chicagoje, turiu jį juos labai svarbų reikalą. Jie patys ar kas kitas teiks duoti žinią adresu:

Vlad. Glauclis,

842 J 6 st., Los Angeles, Cal.

Pajieškau savo brolio Jono Liešio, apie 6 metai kaip gyvena Pittsburghe; turiu jį labai svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas teiks duoti žinią adresu:

Zuzana Liesaicia,

70 W. 25th st., Chicago, Ill.

Pajieškau apsigėdimui merginos ar našlės sumanos, turinčios keletą dolerių, nesenesnės kaip 30 metų. Aš esu 35 metų amžiaus, turiu namus vertės \$2000, kuriame yra sankrova. Artesnėms žinioms reikia kreiptis adresu:

M. P. Zukas,

12241 Green st., W. Pullman, Ill.

Pajieškau savo brolio, garsingo Matuzo, kuris 9 metai atgal gyvena Worcester, Mass. 15 ir 150 Melburn st. Kas man apie jį praneš, gaus \$2.00 atlyginimo.

F. Matuzas,

4405 S. Wood st., Chicago, Ill.

Pajieškau savo pusbrolio Jono Tamsio, Kauno gub., Panevėžio pav., Remigalos vol., Milijaiškių kaimo, 3 metai kaip Amerikoje, pirmau gyvena Charleroi, Pa. Jis pats ar kas kitas teiks duoti žinią adresu:

Stanislovas Tamsis,

86 W. 23 Pl. Chicago, Ill.

Pajieškau apsigėdimui merginos ne jaunesnės kaip 20 metų ir ne senesnės kaip 25, augsto ugio, nes aš pats esiu augstas; turi būti dora, laisvų pažvalgių ir mylinčių apsvietimą; malonėčiau matyt fotografiją

Petras Lietuvys,

422 N. California, Indianapolis, Ind.

Ant Pardavimo.

DU PUIKUS FLATAI ANT RANDOS "LIETUVOS" REDAKCIJOS NAMUOSE.

Du puikus, po 7 raimus, flatai ant išrandavojimo "Lietuvos" redakcijos namuose. Šitose flatuose daktarai nori turėti 3 raimus savo ofisui ir mokėti už juos pusę visio flato randos. Todėl, kur nedidelė šeima, gali drasiai nusiamyti visą flatą, pasilikti sau 4 raimus, o 3 raimus parsamdyti daktarui ant ofiso, kuris užmokės pusę flato randos. Flatai puikus, šitum apsidomi, elektrika ir gazu apšviečiami, visada yra šiltas ir šaltas vanduo ir tt.

Parsiduoda puikus kampinis salūnas, išparduodantis 100 bačų per mėnesį, nominališką kainą. Atsizinok Citizens Brewery, Archer Ave. ir Throop St., mieste.

Ant rendos didelė krautuvė ir trys kambariai, kampas 1606 ir Nutt gat., tinkama valgyklai, J. F. Stepinas, 532 W. 18th St. arti Blue Island Ave.

Parsiduoda labai pigiai naminiai rakandai, visi daiktai nauji, tik apie 10 mėnesių kaip pirkti; parsiduoda dėl išvažiavimo į Lietuvą; kam reikalingi, tegul pasiskubina. Juozapas Melavičius, 110 Canalport ave., Chicago, Ill.

Pigia ant pardavimo dvimė augstais murinis namas, kuriame yra viešnamis, salūnas ir salė. Puiki vieta ir puikus įtaisyimas. Vieta vidurinė miesto; yra lietuviškos rankos nuo 25 metų. Kaina \$25,000, pinigais reikia apie \$15,000, nes lykis gali pasilikti ant hypotekos. Atsisaukti pas Paul J. Schmidt, Attorney, Wilkes Barre, Pa., Laning Building.

LOTAS LABAI PIGIAI.

Parsiduoda lotas už \$500 lengvomis, mėnesinėmis išmokėsimis, po \$10 per mėnesį, geroje vietoje tarp 34 ir 35 gat. prie Emerald ave., 25 pėdų per 125. Gatvės asfaltuota. Savininkas našlė, gyvena kitame mieste ir dėlto nori pariduoti. Pasinaudokite iš tokios puikios progos. Artesnėms žinioms reikia kreiptis pas A. Olszewski, 3252 S. Halsted St.

Reikalavimai.

Reikalauja 300 lietuvių darbams pietuose; geros algos, stovus darbas. Turi apsiminti apsigyventi ant visados; atsisaukiami priimami iš visų kraštų šalies; atsisaukti reikia tik per laiką į The Texas Co., 45 La Salle st., Chicago, Ill.

KNYGOS!

Pardavinėjū visokias lietuviškas knygas skaitymo, ir naldų kokios tik yra išję ir rasomą popierą laisksam visokio gerumo, pradėjus nuo 2c. iki 25c. tužinas. Teipgi pas mane galima gauti užsirašyti laikraštis "Vilniaus Žinios".

Visus Lietuvius ir Lietuves, ypatingai vietinius - meldžiū kreiptis prie manęs su panašiais reikalais, o busite užganėdinti. S. Zolpis, 602 N. 27 L St., S. Omaha, Neb.

Pajieškau apsigėdimui merginos, esiu 24 metų amžiaus ir norėčiau gauti merginą nuo 25 iki 30 metų senumo, turi būti gražaus veido, vidutinio ugio, gali būti katalikė ar protestonė. Aš kalbu lietuviškai ir vokiškai. Artesnėms žinioms meldžiū kreiptis adresu:

Tony Svaimaitis,

Box 11, Heineman, Wis.

GERA PROGA.

80 akryų ukė, riebi žemė, 30 akryų dirbamos žemės, likusi apaugusi aržuolais, 2 gyvenimais medinis namas su ponamiu, nedidelis klounas, 30 vedančių ir 100 jaunų obeilčių, 3 mylios npo gelezinkelio stoties, arti pavieto sėdėnės, Mi-soureyje. Kaina \$1200; \$800 grynais pinigais, lykis 5 metai laiko išmokėti. Rašyk atvirą laisšką artesnėms žinioms. D. Banret, 155 N. Lawdale ave., Chicago, Ill.

DABAR GERIAUSIAS LAIKAS PIRKTI FARMOS.

Dabar yra geriausias laikas pirkti farmos, kuomet visoki įvairi laukos auga. Tiktai dabar gali puzinti kur yra gera, o kur prasta žemė, kolai įvairi nenunkirsti. Todėl, norinti žemę pirkti, vaziuokite dabar apžiūrėti, tai matysite ką perkate, nepirksite katę maiše.

"Zinyčios" žemė Wisconsinie jau pabrango ant \$3.00 akras, todėl, kad tai yra geriausia žemė Amerikoje ir žmonės ją gerai perka. "Zinyčios" laukai buvo po \$12.00 akras, o dabar jau parsiduoda po \$3.00.

Apart "Zinyčios" laukų mės turime ant pardavimo šias išdirbtas farmas:

Juenau Co. Wisconsin išdirbta farma 40 akryų, 30 akryų išdirbtos žemės, 10 gi akryų dykos tinkamos ganyklai, gera nauja stuba, mažas tvartelis ir šuliny. Kaina \$600.00

Lake Co. Michigan, 40 akryų, visa išdirbta, su trobomis, šuliniu ir sodu. Kaina \$700.00

Tai yra kaina šių dviejų farmų. Kas jas pirs šį mėnesį, gaus jas pigiai.

80 akryų Clark Co., Wis., Woodville Township, 3 mylios nuo miestelio Colombia, 8 mylios nuo miestelio Neillsville. 20 akryų dirbamos, o likusi kelmynė. Ryšis žemės smiltis su moliu, kalnuota. Ant tos farmos stovi troba, staldas ir vištynkas. Kaina už grynus pinigus \$800. Ant išmokėčio \$1200.00

80 akryų Waushara Co., Wis., 2 ir 1-2 mylios nuo miestelio Wild Rose, 60 akryų ariamos, 20 akryų ganykla. Visos reikalingos trobos, mašinos, gyvuliai, ir kiti farmos padarai. Žemė gera, geri aplinkui keliai. Wild Rose yra lenkiškos bažnyčia, į kurią priguli net 1000 seimynų. Kaina su visais farmų padarais ir gyvuliais \$4000. Kaina tikrai už žemę ir trobas, be gyvulių ir mašinų \$3000.

160 akryų Adams Co., Wis., 4 mylios nuo miestelio Killbourn City. 2 mylios nuo Wisconsin River. Žemė neišdirbta. Kaina po \$20 už akryų arba 160 akryų kaštus \$3200.

136 akrai Juenau Co., Wis., arti lenkiškos bažnyčios. 7 ir 1-2 mylios nuo miestelio Mouston, Wis. 80 akryų ariamos, likusi ganyklos. Gera žemė ir visoki augai. Geri keliai ir visur aplink gyvenamos farmos. Visos reikalingos farmai trobos ir mašinos, teipogi ir gyvuliai yra parduodama drauge su farma. Arti trobos bėgančios upelis. Kaina tos farmos su gyvuliais ir visais padarais \$5,000. Išlygos: \$3,000 iš karto, lykis ant išmokėjimo su 5 nuosimčių.

100 akryų Juenau Co., Wis., arti miestelio Mouston, Wis. 28 akrai dirbamos, likusieji 78 akrai po giria. Trobos ir gyvuliai. Kaina su gyvuliais \$3,600, be gyvulių \$3,000.

320 akryų Jasper Co., Ind. 1/2 mylios nuo miestelio Kniman, visai išdirbta. Puikios trobos, visos reikalingos mašinos, didelis sodas. Kaina \$20,000.

Taigi kaip matote mės turime gana išgyventy farmų ir ne išgyventy ant pardavimo, ir tiktai dabar yra laikas jas pamatyti kol įvairi nenunkirsti, kad pažinti žemės gerumą. Todėl reikalaujanti atsisaukite pas mus adresu:

A. Olszewski,

3252 S. Halsted st., Chicago, Ill.

FARMOS!

Jei nori geros žemės farmai, geroje vietoje, terp savo žmonių, arti miesto, arti bažnyčios, arti gerų gelezinkelio ir kelių, tai vaziuokite apžiūrėti "Zinyčios" žemės, Clark Co. Wis., o rasi-tą ko jau seniai įieskai. Daugybė žmonių apvažinėjo daugybę vietų, ir niekur žemės nenupirko, bet kada čia atvažiavo, tuojaus nupirko, nes čia rado tą viską, ko kitar rasti negalėjo. Dabar yra geriausias laikas žemę pirkti, nes yra vasara, gali matyti ir žemę ir užstėtus javus ir žolę.

Rašyk mums kada nori vaziuoti, o mės paskirsime Tami-stai dieną, kurioje musų agentas gali su Tamišta vaziuoti. Adresuokite:

"Zinyčia" A. Olszewski Mgr.

3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

FARMOS!

New Yorko valstijoje Lietuvių kolonijoje randasi dar daugybė farmų pardavimui. Daug musų brolių jau čia apsigyvenusių ir gerai besilaikančių. Norėtume daugiau savo tautiečių turėti šale savęs, taigi atsisaukite, kurie turite kiek kapitalo. Artesnės žinias gausite pas George Kleck, Poolville, N. Y. Įdeikite už 2c. krasos ženklelį atsakymui.

A. A.

20 d. birželio, šių metų pasimirė Andrius Šekškiavičius, 54 metų amžiaus, išgyvenęs su savo žmona Rozalija 21 metus. Pulkio žmona, tris sunus is viena dukterį. Vyriausias sunus 20 metų, dukterį 7 metų. Paejo iš Garliavos parapijos, Girininkų kaimo, Veiverių gm.; giminyti neturi. Likosi palaidotas 22 d. birželio. Pažystami jo ir draugai artesnėms žinioms malonės kreiptis prie jo žmonos adresu:

Rozalija Šekškiavičienė,

636 Driggs ave., Brooklyn, N. Y.

Naujos Knygos gaunamos "Lietuvos" Redakcijoje.

Liudna Pasaka. Parašė J. Bnas. Tu mane nelaimė neapleid, nu-ludusj palinksskmslul, nuvarusiam ranką paduod... Dėkingas už atsi-dėjimą ir širdį gėrą, aš Tau nors apsakmėlius rašysiu. Skaitlyk!... Jeigu patiks Tau ir gyvas busiu, — ir daugiau papasakosiu... Telp pradėda raštininkas, kurs iš bado be laiko atsiskyrė iš šios pasaulės. Pustl. 31. Kaina 10c.

Moteris ir jos vieta žmonijoje. Parašė J. Lauks. Šita knygelė yra la-bai akryų perskaityti moterims ir vyrams. Anot autorius: "Telsybė yra tolia prasta, kad mės tankiai ne-metome jos tik dėl jos prastumo". Kibetolaj daug atiras sau medžiagos joje. Pustl. 47. Kaina 15c.

Mokykla ir jos uždavinys. Parašė Alfa. Aprašo apie mokyklas Prancužijos, Vokietijos ir kitų vieš-paųsėly, potam kokla mokykla mus reikalinga, ko mės turime tiesą nuo mokyklos tikėtis, ir koks, apskritai imant, mokyklos uždavinys. Pustlapij 69. Kaina 25c.

Mės ir Lietuvos socialdemokra-tai. I. Musų artimiausias tikslas ir keliai. II. Lietuvos socialdemokra-tai ir kultura. III. Lietuvos social-demokratat ir tauta. Parašė Juras. Pustl. 16. Kaina 5c.

Monininkas arba Magikas. Pa-gal Panovą, parašė A. Altvāras. Tel-pa visoki magikl pavetkišlialai ir kaip padaryti visoklas štuksas. Pus-lapij 22. Kaina 15c.

Malūnas. Apsyska: iš rusų kal-bos vertė Pranas S-lis. Pustlapij 23. Kaina 10c.

Marija musų Vltis arba švenč. Marijos stebuklai, iš šv. Alfonso de Ligori raštų surinkolij J. Baltrušaitis. Pustl. 63. Kaina 15c.

Nutruko. Vieno veiksmo komedija. Parašė Smalslys-Smolckis. Kamały Valdintolij Bureliui paskiria Autorius. Pustl. 20. Kaina 10c.

Nuolatinė kariūmė ir milicija. Pustl. 17. Kaina 5c.

Oras, Vanduo, šviesa ir šiluma. Lekeljos Prof. Blochman'o. Sutaisė Bernas. Visiems suprantamaj apra-šyta ypatingė chemisko ir fizisko proceso, alksniam parodymui ypa daugelis tam tikrų pavelskėly Pustl. 128. Kaina 40c.

Marė Laukienė

Atsakanti Akuserka
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.
Telephone Yards 2288
Duoda visokią rodą ir geriausia pagelba mo-toris jų ligos. Pasiekimaj atlieka darbą prie gimdyto ir daktari stakauliai po gimdymo. Or-tas ir gyvenimas Olszewskio namo 3252 S. Halsted st.

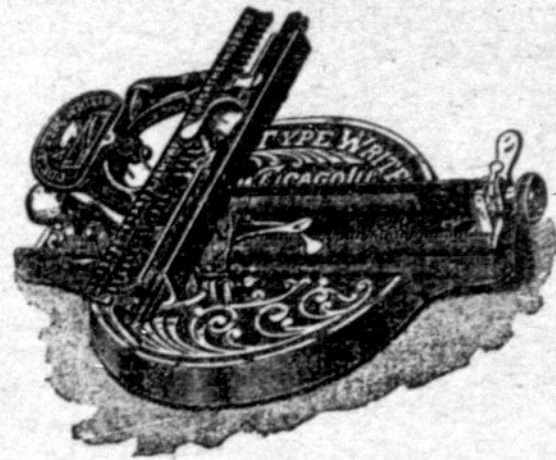
Naujas Išradimas

Sustiprinimui ir atstatymui plaukų. Taisindimui plikų žmonių atgavo puik-us plaukus, sulaukosimaj plaukų galvės labai trumpame laike. Vetoje senų plaukų nauji, graus plaukai. Visokla in-formacija dykai. Artesnėms žinioms reikia ra-lyti įdėdami krasos ženklelį.
PROF. J. M. BRUNDZA
BROOKLYN-NEW YORK
BROADWAY & 56. 8TH ST.

DRUKUOJAMA MASINA

UŽ NUMAZINTA KAINA ANT NEPAKIRTO LAIKO!

The Odell No. 4



Aplaukėme naują orderį iš fabriko 500 naujų masinų, bet kad yra dabar sunkeni laikai, todėl per neaprybutą laiką parduosime jas už su-mažintą kainą kaip niekada. Su prisimintu tik už \$5.75. Išpardavus atsakanti skaitly, kainą pakelsime. Naukokitės iš šios progo!

ODELL TYPEWRITER yra viena iš geriausių pigiųjų dru-kuojamų masinų. Ji drukuoja telp gražiai, kaip masina už \$100.00. Visa masina pilninė, o raidės varinės, išlitos ant plieninio volo. Visos didesnės ir mažesnės, su visokiais raštinkais ženklais ir numeriais. Ji niekad negenda, nes nėra kam joje pagesti. Ji gali laikyti 100 metų, arba ilgiau. Drukuoti su ja gali kiekvienas žmogus, net ir mažas vaikas, jokio mokslo prie jos nereikia. Jos sistema telp paprasta, kad kiekvienas pamės ją į savo ran-kas, iš pirmo sykio supras kaip su ja drukuoti. Jeigu nori turėti drūtą, pigę ir gerą masiną, tai pirk ODELL TYPEWRITER, o niekačia nesigalėsite. Šių masinų kainos buvo \$20.00, vėliau buvo \$15.00, o dar vėliau \$10.00, o kad mės jų išpardavėme didelę daugybę, tai gaunam nuo fabriko pigesnę kainą, ir dabar jas par-duodame su prisimintu po \$5.75
Su gražia audimo apvilktu skrynele \$7.75
Su gražia skuros apvilktu skrynele \$6.75
Pinigus slūdiant adresuokite:

A. Olszewskis

3252 S. Halsted st. Chicago, Ill.



A frank Comparison

Atviras Sulyginimas

Per 2000 darbininkų yra kasdien užimtais dirbimu 58 įvairių rūšių Burroughs sudėjimo ir sutraukimo (knygavedystės) masinų. Jie padaro vieną pilnai padirbtį Burroughs kas 10 minučių dirbamaj dienoj.

Reikalaujama dirbtuvės daugiau negu 60000 ketvirtinųjų pėdų aslos — su mechanisku įtaisymu prekuiojančiu daugiau kaip \$300.000 padir-bimui šitų masinų.

Mechanika pajieja ir dirbtuvė yra didesnė 100 nuosimčių negu visos kitos sudėjimo masinų dirbtuvės ir pajiegos imant drauge.

Burroughs Adding Machine Company
J. F. Gilten, Sales Manager
4th Floor Majestic Building Chicago, Ill.
Namnis ofisas ir dirbtuvė: Detroit, Michigan, U. S. A.

311 A

